

**Azərbaycan
Qarabağda
antiterror
əməliyyatlarına
başlaya
bilər**

yazısı səh.7-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 iyun 2018-ci il Çərşənbə № 128 (7017) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Əskişəhərdə yeni tarix
yazıldı-TANAP-ın açılışı gerçəkləşdi**

Azərbaycan qazını Avropaya çatdıracaq Trans-Anadolu Boru Qaz Kəmərinin açılışında İlham Əliyev və Ərdoğanla yanaşı bir çox ölkələrin dövlət və hökumət başçıları iştirak etdi

yazısı səh.6-da

Müxalifət partiyalarının yay planı

yazısı səh.13-də

**Parlamentdə gərgin təhsil
qanunu müzakirələri**

yazısı səh.4-də

**Qaradağda ağır qəza:
3 nəfər öldü**

yazısı səh.14-də

**Rusiyanın G-8-dən izolyasiyasının
xeyrindən çox zərəri var**

yazısı səh.9-da

Açıq edən məhkum ölüm ayağında

yazısı səh.3-də

**45 dəqiqəlik tarixi görüşə
Bakıdan baxış**

yazısı səh.8-də

**Bağlanan banklardakı
əmanətlərin taleyi
qaranlıq olaraq qalır**

yazısı səh.10-da

**Dünyada iqtisadi böhran
mesajları: Azərbaycanı
nə gözləyir?**

yazısı səh.10-da

Ramazan ayının 28-ci günü

İftar 20.28 İmsak 03.18-dək (QMI)

28-ci günün duası: "İlahi, bu gün məni öz vəzifəmdən artıq müstəhəb əməlləri yerinə yetirməyə müvəffəq et və bütün vəzifə və məsuliyyətlərimi hazırlayıb əməl etməyi kəramət et! Bu gün Sənə yaxın edən vasitələrin daha yaxın olanını mənə yaxınlaşdır! Ey istəyi olanların israrı və çox təmənnə etmələri onu haqdan geri qoymayan Allah!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

ERMƏNİSTANA TƏZYİQ BAŞLADI - MOSKVA QAZA "BASIR" ...

Rusiya işğalçı ölkəyə satdığı mavi yanacağı bahalaşdırır - kritik gəlişmə; **erməni nəşri**: "Bu, Ermənistanın yeni rəhbərliyinə təzyiqdır, qiymət qalxsa, indiki hakimiyyətin reytingi düşəcək"; Paşinyanın "qanının arası"na hələ ki çempionat girir, çünki...

yazısı səh.9-da

Məmurların pullu biznesi - uşaqlardan yığılan milyonlar

Qalmaqallı «Kid Studio» Uşaq Mərkəzi lisenziyasız fəaliyyət göstərmiş; məmurların son illər böyük maraq göstərdiyi, milyonlar qazanılan sahələrdən biri də uşaq əyləncə mərkəzləri və bağçalardır

yazısı səh.3-də

**Eldar
Mahmudovun
həbs
edilməməsinin
mübhəmləri**

yazısı səh.12-də

**Azərbaycan
siyasətçiləri
Türkiyədə onu
prezident "seçdi"**

yazısı səh.5-də

**Müxbir onu
söyən generalı
məhkəməyə
verir**

yazısı səh.13-də

Moskvada Leyla Əliyevanın adından iftar verilib

Rusiya paytaxtında Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tərəfindən iftar verilib. APA-nın Moskva müxbirinin məlumatına görə, iftar süfrəsi Moskva Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin təşkilatçılığı, Rusiya Müsəlmanları Ruhani İdarəsi və Moskva hökumətinin dəstəyi ilə baş tutub.

Diaspora Komitəsinin Aparat rəhbəri işdən çıxıb

Azərbaycanın Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsinin Aparat rəhbəri Nəriman Qurbanov vəzifəsindən azad edilib. APA-nın məlumatına görə, o öz ərizəsi ilə işdən ayrılıb.

N. Qurbanov 27 ildir dövlət qulluğundadır, 11 il komitənin aparat rəhbəri kimi çalışıb, ölkə başçısı tərəfindən Tərəqqi və "Dövlət qulluğunda fərqlənmə" medalları ilə təltif olunub.

Qeyd edək ki, aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərindən sonra hökumətin yenidən formalaşdırılması zamanı Fuad Muradov Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri təyin olunub.

"İraq ərazisini tərk etməyəcəyik"

Türkiyə Silahlı Qüvvələri (SQ) sərhədlərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə İraq ərazisini tərk etməyəcəklər. Bunu Türkiyənin milli müdafiə naziri Nurəddin Canikli deyib.

Nazir bildirib ki, Türkiyənin məqsədi İraqın dağlıq rayonlarının PKK terrorçularından təmizlənməsi, həmçinin düzənlik ərazilərdə təhlükəsizlik zonalarının yaradılmasıdır.

N.Canikli qeyd edib ki, Türkiyə SQ İraq ərazisində PKK ilə daha güclü mübarizə aparmağa imkan verən hərbi baza yaradıb:

"Türkiyə hələ bir il əvvəl İraqın şimalında PKK terror təşkilatına qarşı əməliyyat aparmağı planlaşdırırdı".

Erməni nazir yenidən rus dilinə qarşı kampaniyaya başladı

Ermənistanın elm və təhsil naziri Araik Arutyunyan yenidən rus dili ilə bağlı xəbərdarlıq yayıb. Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, xəbərdarlığını öz facebook səhifəsində yayan Arutyunyan xüsusilə əmlaklarını icarəyə verən sahibkarlar və mehmanxana sahiblərinə üz tutub.

Arutyunyanın sözlərinə görə, bu ərazilərdə hər hansı tədbirlərin keçirilməsi zamanı mütləq şəkildə sinxron tərcümələr həyata keçirilməlidir. O, tezliklə buna əməl etməyən təşkilatçılar və əmlak sahiblərinin sərt şəkildə cəzalandırılması təşəbbüsü ilə çıxış edəcəyini deyib.

Qeyd edək ki, bundan öncə Arutyunyan əhaliyə xəbərdarlıq göndərərək, Təhsil Nazirliyinin elektron poçtuna məktubların yalnız erməni dilində göndərilməsini tələb etmişdi.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Bu ilin 3 ayı üzrə Azərbaycanın xarici dövlət borcu açıqlanıb 2018

-ci il 1 aprel tarixinə beynəlxalq maliyyə-bank qurumları və digər kredit təşkilatları ilə 14,2 mlrd. dollar kredit sazişləri imzalanıb.

"APA-Economics" xəbər verir ki, bu barədə 2018-ci ilin 1 aprel tarixinə Azərbaycan Respublikasının dövlət borcları və dövlət zəmanəti ilə digər öhdəliklərinə dair məlumatda öz əksini tapıb.

Bu sazişlər əsasında istifadə olunmuş kreditlər üzrə Azərbaycanın xarici dövlət borcunun ümumi məbləği borclu təşkilatların təqdim etdiyi məlumatlara əsasən 9,6 mlrd. dollar olub.

İmzalanmış sazişlər üzrə istifadə edilmiş kreditlərə görə, xarici dövlət borcu Ümumi Daxili Məhsulun 22,0%-ni təşkil edib, adambaşına düşən xarici dövlət borcu isə 972,4 dollar olub.

Cari ilin 1 aprel tarixinə görə, xarici borc üzrə alınan

kreditlərin valyuta tərkibi aşağıdakı kimi olub:

- XBH (Beynəlxalq Valyuta Fondunun Xüsusi Borcalma Hüquqları) - 6,0%
 - Valyutalar üzrə isə dollar ilə - 81,0%
 - Avro - 9,4%
 - Yapon yeni - 2,5%
 - Digər valyutalar - 1,1%
- Respublikaya cəlb edilmiş kreditlərin 46,5%-ni sabit dərəcə ilə olan kreditlər, 53,5%-ni isə dəyişkən dərəcə ilə olan kreditlər təşkil edib.

Xarici dövlət borcunun 43,9%-i 10 ilə qədər olan müddətdə, 52,3%-i 10 ildən 20 ilə qədər olan müddətdə, 3,8%-i isə 20 ildən yuxarı olan müddətdə kreditlərə qaytarılmalıdır. İmzalanmış kredit sazişləri üzrə cari ilin 3 ayı ərzində 255,9 mln. dollar məbləğində vəsait istifadə edilib.

Cari ilin 1 aprel tarixinə olan məlumatlara əsasən, dövlətin daxili borcu 1 mlrd. 069,9 mln. manat təşkil edib.

Yağmurlu hava bu gün də davam edəcək

İyunun 13-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə yarımadasının bəzi yerlərində qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bildirir ki, mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 15-18, gündüz 23-27, Bakıda gecə 15-17, gündüz 24-26 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Abşeronun şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zağulba) mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Dəniz suyunun temperaturu 20-21 dərəcə isti təşkil edəcək.

Cənub çimərliklərində (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Dəniz suyunun temperaturu 21-22 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tramp Ruhani ilə də görüşə bilərmə?

Şimali Koreya lideri Kim Çen İnn ABŞ prezidenti ilə görüşməsinə baxmayaraq, İran prezidenti Həsən Ruhaninin amerikalı həmkarı Donald Trampa görüşü mümkün deyil və baş tutmayacaq.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, bunu İran parlamentinin Milli təhlükəsizlik komitəsinin sədri Nakvi Xoseyni deyib.

"ABŞ özü İranla münasibətləri pozdu, onlar nüvə razılaşmasından çıxdı və Tehrana qarşı sanksiyalar irəli sürdü. Həsən edirəm ki, Ruhani və Tramp görüşü mümkünsüzdür və bu, baş verməyəcək", - o qeyd edib.

Xoseyni əlavə edib ki, İran razılaşmalara əməl edir. Deputat bildirir ki, Şimali Koreya ABŞ-a qarşı diqqətli olmalıdır, çünki Vaşinqton beynəlxalq razılaşmalara qarşı davamsızlıq göstərir.

"ABŞ vədlərinə əməl etmir. Bunun bariz nümunəsi nüvə sazişidir. Vaşinqton uzun müddət aparılan danışıqlardan sonra imzalanan sazişdən çıxdı", - o bildirib.

Çempionlar Liqasında ilkin mərhələnin püşkü atıldı

Futbol üzrə Çempionlar Liqasında ilkin mərhələnin püşkü atılıb. Püşk nəticəsində 4 komandanın iştirakı ilə Cəbəllütariqdəki "Viktoriya" stadionunda keçiriləcək mini-turnirin yarımfinal mərhələsinin tərkibi müəyyənləşib.

Çempionlar Liqası Çempionlar Yolu. İlkin mərhələ "Santa Koloma" (Andorra) - "Drita" (Kosovo) "La Fiorita" (San-Marino) - "Linkoln" (Cəbəllütariq) Qeyd edək ki, bu komandalardan yalnız biri növbəti mərhələyə vəsiqə qazanacaq. İyulun 26-da yarımfinal görüşləri, iyunun 29-da isə final matçı olacaq. Qalib komanda I təsnifat mərhələsinə vəsiqə qazanacaq. Məğlub komandalar isə Avropa Liqasının II təsnifat mərhələsinə yollanacaq.

Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksi gücləndirilmiş iş rejiminə keçir

Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksi qarşısından gələn Ramazan bayramı ilə əlaqədar iş qrafikində dəyişiklik edib.

Qurumun mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, iyunun 13-dən 20-dək Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksi gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyət göstərəcək.

Bayram ərəfəsində yaranan biləcək sənişin sıxlığının qarşısını almaq və kompleksin ahəngdar işləməsinin təmin etmək məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, hazırda gün ərzində 300-340 nəqliyyat vasitəsilə təxminən 7-8 min sənişin yola salınırsa, bayram ərəfəsində 600-dən yuxarı reyslə 16 mindən çox sənişin daşınması nəzərdə tutulur.

Kənardan dəvət olunan nəqliyyat vasitələrinin fəaliyyətinə 11 nəfərdən ibarət qiymət komissiyası nəzarət edəcək.

Bayram günləri regionlara səfər edəcək sənişinlərə biletləri bir neçə gün öncədən almaq tövsiyə olunur. Biletləri avtovağzalın kassalarından və ya onlayn qaydada 10 gün öncədən əldə etmək olar.

DİM abituriyentlərə müraciət etdi

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı ərizələrin qəbulu iyunun 14-ü, saat 23:59-dək davam edəcək.

Bu barədə virtualaz.org-a Dövlət İmtahan Mərkəzindən (DİM) məlumat verilib.

Qeyd edək ki, elektron ərizələrində ali təhsil müəssisələrinin I-IV ixtisas qrupları üzrə keçirilən yaz imtahanında iştirak etmək istədiyini qeyd etmiş abituriyentlər yaz imtahanında da iştirak etmək istədikləri halda göstərilən tarixədək qeydiyyatdan keçməlidirlər.

Təsdiq olunmuş elektron ərizələrində ali təhsil müəssisələrinin I-IV, V ixtisas qruplarına və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (kolleclərə) aid üç bənddən birini və ya ikisini seçən abituriyentlərə digər bənd(lər)i də seçməyə icazə verilir.

29 mart - 30 aprel tarixlərində aparılan elektron ərizə qəbulunda iştirak etməyən abituriyentlər də müvafiq qaydada qeydiyyatdan keçə bilərlər.

Abituriyentlər ekabinet.dim.gov.az internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə Dövlət İmtahan Mərkəzinin internet səhifəsinə daxil olub, "Abituriyent elektron ərizəsi" formasını doldurmalı və ərizini təsdiq etməlidirlər.

Cəmi bir neçə ay əvvəl fəaliyyətə başlamış "Kid Studio" Uşaq Mərkəzinin ömrü uzun olmadı. Təربiyəçinin azyaşlı uşağa qarşı amansız davranışları bağçanın fəaliyyətinə son qoydu.

İşğencə faktını üzə çıxaran videomaterial dünəndən bəri xəbər saytlarında yayımlanır. Yayımlanar-yayımlanmaz da insanlar arasında dəhşət yaratdı. Necə olur ki, valideynlərin böyük məbləğdə pul ödəyərək etibar etdikləri uşaq tərbiyəçi tərəfindən döyülür? Qeyd edək ki, sözügedən bağçanın aylıq qiyməti nə az-nə çox 250 manatdır.

Bu cür hadisələr tək bizdə olmur. Ara-sıra sosial şəbəkələrdə müxtəlif ölkələrdə baş vermiş bu tip hadisələrin görüntülərinə rast gəlirik. Bizdən fərqli olaraq, xaricdə hadisəyə yanaşma fərqli olur. Uşağı şiddət görmüş valideyn dərhal hüquq mühafizə orqanlarına müraciət edir. Uşağının haqqını tələb edir. Bizdə isə döyülən uşağın ailəsi hansısa səbəbdən ya susurlar, da uşağını döyən müəllim, tərbiyəçinin müdafiəsinə qalxırlar.

Suallar çox olsa da, bağçadan cavab verən yoxdur. Bağça ilə əlaqə saxlayan həmkarımıza bildirilib ki, bağça müdiri jurnalistlərlə danışmaq istəmir. Jurnalistlərin danışdıra bilmədiyi mərkəzin müdiri Nigar Müseyibovanı isə Yasamal Rayon Polis İdarəsinin 26-cı bölməsinin əməkdaşları danışdı. Həmçinin Yasamal rayon icra başçısı Əziz Əzizov da bağçaya gəlib. Danışqların və ziyarətin nəticəsi haqda isə mətbuata açıqlama verilmir.

2015-ci il noyabr ayının 2-dən etibarən bağçalara lisenziyanı İqtisadiyyat Nazirliyi "ASAN xidmət" vasitəsilə verməyə başlayıb. İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat katibi Abbas Əliyev bildirib ki, bu müddət ərzində nazirlik uşaqların Firuzə Tağıyeva adlı müəllim tərəfindən döyüldüyü "Kids Studio" Uşaq Mərkəzi adlı bağçaya li-

Məmurların pullu biznesi-uşaqdan yığılan milyonlar

Qalmaqallı "Kid Studio" Uşaq Mərkəzi lisenziyasız fəaliyyət göstərmiş; məmurların son illər böyük maraq göstərdiyi, milyonlar qazanılan sahələrdən biri də uşaq əyləncə mərkəzləri və bağçalardır

senziya verməyib. Abbas Əliyevin sözlərinə görə, nazirlik bağçanın hansı əsaslarla fəaliyyət göstərdiyindən məlumdursuzdur. Vergilər Nazirliyinin Vergi ödəyiciləri üzrə axtarış sistemində həmin bağça haqqında məlumat yoxdur. Vergi uçotunda alınmış vergi ödəyiciləri barədə məlumatda bu ada uyğun VÖEN müəyyən edilməyib.

Qeyd edək ki, məmurların son illər böyük maraq göstərdiyi, milyonlar qazanılan sahələrdən biri də uşaq əyləncə mərkəzləri və bağçalardır.

Maraqlıdır, uşaqlara qarşı kobud rəftar edən, uşaqları döyən o tərbiyəçini hüquqi məsuliyyət gözləyirmi?

Hüquq müdafiəçisi, "Gənc Vətəndaş" İctimai Birliyinin ic-

raçı direktoru Günel Səfərova bildirir ki, uşağı döyən tərbiyəçi Cinayət Məcəlləsinin 126-cı maddəsi-qəsdən sağlamlığa az ağır zərər vurma maddəsi ilə cəza almalıdır: "Məsələnin KİV və elektron mediada yayılmasını nəzərə alaraq hüquq-mühafizə orqanları və ya prokurorluq artıq hüquqi proseduru başlatmalı idi".

Hazırda ölkəmizdə 1656 dövlət, 96 qeyri-dövlət məktəbə-qədər təhsil müəssisəsi var. Dənilməz faktıdır ki, bağçalar körpələrin təlim tərbiyəsində mühüm rol oynayır. Hər yaş dönməsinin özünün xüsusiyyətləri, psixoloji, sosial, emosional standartları var. Uşaqlar o xüsusiyyətlərə, standartlara cavab verə-verə böyüyür. Beləcə, dünyaya praktikasında uşaq inkişafının standartları meydana çıxır. İndi həmin o standartların tətbiqi üçün bir müəssisə lazımdır.

Təhsil eksperti Kamran Əsə-

ov kiçik yaşlıların bağçalara cəlb olunması baxımından Azərbaycanı göstəricilərin dünyanın aparıcı dövlətləri ilə müqayisədə çox aşağı olduğunu deyir: "Hələ bağçalarn sayının çox olduğu Bakı şəhərində məktəbə-qədər yaş qrupunda olan uşaqların 25 faizi məktəbə bağçalardan gəlir. Təəssüflər olsun ki, maddi-texniki baza, binalar da bəs ələmir ki, digər 75%-lik uşaq da bağçalara cəlb olunsun. Dünya təcrübəsindən qeyd edim ki, Amerikanı götürsək, bağçalarn 80%-i özəldir. Həmin bağçalarda olan şərait dövlət hesabında olan məktəbə-qədər müəssisələrdən daha yax-

sağçalarda neqativ hallar çoxalıb. Bu kimi halların aradan qaldırılması üçün bağçalarn təkrar Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə qaytarılması təklif edilir.

K. Əsədov düşünür ki, təhlükəsiz və yüksək keyfiyyətli bağça modelini tək Təhsil Nazirliyi təmin edə bilməz: "Bu kimi fəaliyyəti Təhsil Nazirliyinə tabe müstəqil qurum tərəfindən həyata keçirilməlidir. Necə ki, diplomların tanınması, peşə təhsili üzrə ayrıca Təhsil Nazirliyinə tabe qurumlar fəaliyyət göstərir, bu mexanizmi də eyni ilə təmin etmək olar. Ancaq bizdə bu sahəyə kifayət qədər vəsait ayrıl-

sa, özəl bağçalarn şəbəkəsi genişləndirilməlidir. Elə-belə, pərakəndə şəkildə olmamalıdır. İş adamları özəlləşdirmək istədikləri bağçalarn standartlara uyğunlaşdırılmalıdır. Bəzi vaxtlar özəlləşdirilən bağçalar məktəbə-qədər müəssisə kimi də fəaliyyət göstərmir. Doğrudur, özəl bağçalarda istər qidalanma, istər tədris dövlət bağçalarn ilə müqayisədə yaxşı təşkil olunub. Burada çalışan işçi - tərbiyəçilər uşaqlara daha həssas yanaşırlar. Lakin özəl bağçalar müstəqil kommersiya fəaliyyəti həyata keçirdiyi üçün hansısa təhsil qurumunun onun fəaliyyətinə müdaxilə etməsi, yoxlanılması mümkün deyil. Qanunvericilik yalnız onların təhlükəsizlik, vergi, sanitariya qaydalara riayət edib-etməməsinə yoxlaya bilər. Təəssüf ki, heç bir qurum bağçalarla bağlı yoxlama aparmır".

Ekspert onu da qeyd edir ki, bağçalarda təhlükəsizliyin təmin olunması üçün uzunmüddətli yaddaşa malik, günün bütün saatlarında işləyəcək kameralar lazımdır: "Kameralar təhlükəsizlik işinə müsbət təsir edir. Düşünürəm ki, videokameralarn olmasa çalışanları məsuliyyətli etməklə yanaşı, həm də valideynlərin qarşısında güvənli olmağa zəmanət verir. Bu kameralar təkəcə valideynlərin övladlarını izləməsi üçün deyil. Həm də müəssisənin təhlükəsizliyi təmin olunur".

2011-ci ildə prezidentin sərəncamı ilə bağçalar Təhsil Nazirliyindən alınıb icra hakimiyyəti orqanlarına verildi. Bundan sonra bağçalarn fəaliyyəti diqqətdən kənar qaldı. Son illər

sa, özəl bağçalarn şəbəkəsi genişləndirilməlidir. Elə-belə, pərakəndə şəkildə olmamalıdır. İş adamları özəlləşdirmək istədikləri bağçalarn standartlara uyğunlaşdırılmalıdır. Bəzi vaxtlar özəlləşdirilən bağçalar məktəbə-qədər müəssisə kimi də fəaliyyət göstərmir. Doğrudur, özəl bağçalarda istər qidalanma, istər tədris dövlət bağçalarn ilə müqayisədə yaxşı təşkil olunub. Burada çalışan işçi - tərbiyəçilər uşaqlara daha həssas yanaşırlar. Lakin özəl bağçalar müstəqil kommersiya fəaliyyəti həyata keçirdiyi üçün hansısa təhsil qurumunun onun fəaliyyətinə müdaxilə etməsi, yoxlanılması mümkün deyil. Qanunvericilik yalnız onların təhlükəsizlik, vergi, sanitariya qaydalara riayət edib-etməməsinə yoxlaya bilər. Təəssüf ki, heç bir qurum bağçalarla bağlı yoxlama aparmır".

Q LƏMAN MUSTAFAQIZI, "Yeni Məsavat"

Aclıq edən məhkum ölüm ayağında

Qırmızı Xaç Komitəsi Yan Raznobarskinin aclıqdan 46 kiloqrama qədər arıqladığını qeydə aldı

May ayının 1-dən aclığa başlayan məhbub Yan Raznobarski artıq ölüm ayağındadır. Bu haqda "Yeni Məsavat" a onun həyat yoldaşı Sonya Xaliman məlumat verir. O deyib ki, 15 gündən artıqdır ki, Yan Raznobarski gözə bilmir, onu görüşə xərdə götürürlər. O, həyat yoldaşı vasitəsilə ictimaiyyətə və ölkə başçısına bir daha qarşı edib. Özünə qarşı olan haqsızlığa son qoyulmayana qədər aclığı dayandırmayacağını bildirib.

Sonya Xaliman bildirib ki, Qırmızı Xaç Komitəsinin əməkdaşları Yan Raznobarski ilə görüşüblər. Bu görüşə qədər isə Qırmızı Xaç Komitəsinə Yan Raznobarskinin səhhəti ilə bağlı doğru olmayan məlumatlar verilib. Onlar 40 gündən artıq aclıq keçirən məhkumun durumunu öz gözləri ilə görüblər. Həbs olunan zaman 106 kiloqram çəkisi olan Yan Raznobarski 60 kiloqram çəki itirib. Qırmızı Xaç Komitəsi əməkdaşları onun çəkisini müəyyən ediblər. Məlum olub ki, hazırda 46 kiloqramdır. O, aclığı dayandırmayacağını deyir. İstəyir ki, ölkə rəhbərliyi müdaxilə edib iş üzrə ədalətli araşdırmanı təmin etsin.

Sonya Xaliman aclıq keçir-

rən həyat yoldaşının yaxın günlərdə huşunu itirə biləcəyini də qeyd edib.

Bildirib ki, Penitensiar Xidmət rəhbərliyinə yazılı şəkildə müraciət edərək, bu halda Yan Raznobarskinin onların iştirakı ilə özünə gətirilməsi üçün tibbi müdaxilə etmələrini xahişini çatdırıblar. Həyat yoldaşı bildirib ki, Yan Raznobarskinin durumu kritikdir, saxlanıldığı kamera kanalizasiya qoxusu verir. Hərəkətsiz olduğundan onun kameradan sərbəst təmiz havaya çıxma imkanı yoxdur. Xidmət əməkdaşları da onu təmiz havaya çıxarmırlar. Sonya Xaliman bununla bağlı Ədliyyə Nazirliyinə məlumat verdiyini də bildirdi. Yan Raznobarskinin həbsinə səbəb 16 iyun

2015-ci ildə Suraxanı qəsəbəsinədəki "Dostluq" kafesinin kabinetlərindən birində baş verən olaydır. Yan Raznobarski əlində olan silahdan atəş açıb və Murad Seyidov ayağından yaralanıb.

Yan Raznobarski Murad Seyidovu digər şəxslərin köməklili ilə Sabunçudakı 3 sayılı xəstəxanaya aparıb. Elə oradaca hüquq-mühafizə orqanlarına təslim

olub. Sonradan müstəntiq ifadəsini alarkən Yan Raznobarski deyib ki, Murad Seyidovu öldürmək niyyəti olmayıb. Murad Seyidovun özü də ondan şikayətçi deyil. O sağlamdır, gəzir. Yan Raznobarskinin əməlini isə məhkəmə qəsdən adam öldürməyə cəhd kimi qiymətləndirib. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Eynulla Vəliyev CM-in 29.120-ci (ta-

mah məqsədi ilə qəsdən adam öldürməyə cəhd) və 228-ci (qanunsuz olaraq silah gəzdirmək) maddələri ilə ittiham olunan Yan Raznobarskini 15 il 6 ay azadlıqdan məhrum edib.

Ötən açıqlamalarında onun həyat yoldaşı Sonya Xaliman "Yeni Məsavat" a demişdi ki, Yanın barəsində sət ittihamın verilməsində Səbəyel rayon prokurorunun müavini Əhməd Məmmədovun əli var. Vaxtilə Yanın tikinti briqadası onun üçün villa tikib. O vaxt aralarında mübahisə yaranıb. Yan barəsində əsassız olaraq cinayət işi başlandı. Sonradan iş məhkəməyə göndərilib və Yan bəraət alıb. O dövrədən Əhməd Məmmədov Yanla düşmənçilik aparıb. Yanın əlində silah açıqlıb Murad Seyidova dəyməsindən sonra Əhməd Məmmədov kənarından işə qoşulub. Və Yan Raznobarskinin nəticə etibar ilə sət cəzalandırılmasına nail olub.

2 övlad atası olan, mənzil, villa, bağ evlərinin tikintisi ilə məşğul olan Y.Raznobarskinin maddi durumu 2014-cü ilin ortalarında çətinləşib. Həmin ilin iyununda Əmircan qəsəbəsinədəki mənzilini satıb. Borclarını ödəyəndən sonra qalan pulu - 25 min dolları Xaliq Cəfərova, Məryəm Cəfərovaya və Namiq Əliyevə verib. Əvəzində isə bu şəxslər ona bankdan külli miqdarda kredit vəd ediblər. Y.Raz-

nobarskinin Xaliq Cəfərova və digərlərinə inanması təsadüfi deyil. Bu şəxslər, xüsusən X.Cəfərov özünü nazirlərdən birinin qohumu kimi təqdim edib. 15 min manatı Y.Raznobarskidən Məryəm Cəfərova alıb. Qalanlarını da digər iki şəxsə verib ki, onlar ona ipoteka krediti ayrılmasına kömək etsinlər. Amma bu adamlar pulu götürsələr də, vədlərinə xilaf çıxıblar. Sonya Xaliman deyir ki, Yan Raznobarski hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib, ona qarşı dələduzluq edildiyini bildirib, araşdırılması üçün ərizə yazıb. Amma ərizə bu günə qədər araşdırılmamış qalıb. 25 min dolları verdikləri şəxslərdən ala bilmirlər. Ailə maddi və mənəvi baxımdan çox ağır durumdadır. Sonya Xaliman deyir ki, Yan Raznobarski həbsdə olaraq, onun ailəsi isə azadlıqda ağır duruma düşüblər. Yaxın vaxtlarda məsələ ölkə rəhbərliyi səviyyəsində nəzarətə götürülməyə, ailə məhv ola bilər. Y.Raznobarski aclıq keçirməklə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərəzli hökmünün dəyişdirilməsini, işin ibtidai instantaq qaytarılmasını tələb edir. Tələbləri yerinə yetirilməyəcəyi təqdirdə ölüm aclığını davam etdirəcəyini bəyan edib.

Q E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Məsavat"

Iyunun 12-də Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasının ilk iclası spiker Oqtay Əsədovun sədrliyi ilə keçirildi. Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyaya Qanununa dəyişikliklərin edilməsi barədə Konstitusiyaya Qanununu ikinci oxunuşda səsverməyə təqdim etdi. Deputatlar qanuna yekdilliklə səs verdilər. Deputat Kamran Nəbizadə isə "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında" qanun layihəsini ikinci oxunuşda səsverməyə təqdim etdi və layihə qəbul olundu.

"Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı deputatlar paytaxtın və bəzi bölgələrin ekoloji problemlərindən bəhs etdilər.

Deputat Vahid Əhmədov Bakı şəhərində yaşıllıqların kütləvi qırılması səbəbindən yaranmış problemlərə diqqət çəkdi. Onun sözlərinə görə, Bakıda ağacların qırılması və yerində göyüdənlərin tikilməsi ekoloji durumu pozur: "Düzdür, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ağac qırılma qarşı cərimələr tətbiq edir. Amma buna rəğmən ağacların qırılması halları davam edir".

Deputat xatırladı ki, Göyçayda körpünün çökməsi də ekoloji tarazlığın pozulmasının nəticəsidir: "Qubada çınqılların daşınması Vəlvələ çayı üzərində olan körpünün uçmasına səbəb oldu. Çınqılların daşınması ilə bağlı lisenziyalar necə verilir? Nəyə görə yerli icra hakimiyyəti lisenziya verəlməlidir, amma məsuliyyəti Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi daşmalıdır?"

Deputat Musa Quliyev Bakı bulvarındakı ekoloji problemə diqqət çəkdi: "Biz tez-tez Bakı bulvarında oluruq. Vətəndaşların bir şikayəti var ki, Xəzər dənizinin bulvar hissəsində məişət tullantılarının atılması səbəbindən çox pis mənzərə var. Oradan bəzən elə üfunət qoxusu gəlir ki, adam xarici vətəndaşlardan utanır. Ona görə də əlaqədar təşkilatların bu məsələ ilə bağlı tədbir görməsini xahiş edirəm".

Deputat Fəzail Ağamalı da həmkarının fikirlərini müdafiə etdi: "Bakı dünyanın inkişaf etmiş şəhərlərindən biridir. Bakıya dünyanın hər yerindən çoxsaylı turistlər gəlir. Bulvar tərəfdən, dənizdə həmin xoşagəlməz mənzərəni görmək, o qoxunu hiss etmək çox acı mənzərədir. Bununla bağlı çox sərt tədbirlər görülməlidir". F. Ağamalı kifayət qədər yüklənmiş Bakıda istismara yararlı olmayan avtomobillərlə bağlı tədbirlər görməyə də çağırır.

Vitse-spiker Valeh Ələsgərov ekoloji fəlakət yaranmalar qarşı sərt olmağa çağırır: "Bu yaxınlarda oxuyuram ki, Ceyranbatan su anbarına tullantı suları axıdılar. Onlarla bağlı araşdırma aparılıb və cavabdehlər 6550 manat cərimə ödəyiblər. Milyonlarla pul qazanan iki qurum 6550 manat cəriməni ödədi və işlərinə davam edəcək. Bu cərimələrin miqdarı o qədər yüksək olmalıdır ki, qanunsuzluğa yol verən qurum o addımlardan çəkin-sin".

Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzov "Siyasi partiyalar haqqında" Qanuna dəyişikliklər etməyi vacib saydı: "Layihədə göstərilir ki, kimlər siyasi partiya üzvü ola bilər, bu barədə göstəriş var. Amma bu maddənin müəyyən hissə-

Həmin bağçanın ünvanına kimi göstərilir. O tərbiyəçinin etdiyi hərəkətlər qətiyyətlə yolverilməzdir". **Deputat bildirdi ki, bağçada tərbiyəçi olan adamın harada hazırlanması çox önəmlidir:** "Özünün normal ailə düzəni olmayan insanın bağça, məktəb rəhbərliyinə gətirilməsi yolverilməzdir.

de yaşamaladırlar. Əgər islahat budursa, əhali arasında, müəllimlər, alimlər arasında stress yaratmaqdan ibarətdirsə, bu, islahat deyil! Ümumiyyətlə, sertifikatlaşdırma nə ilə əlaqədardır? Elmlər namizədi müdafiə edib elmlər doktoru müdafiə edib, sertifikatını alıb, onda on-

ris aparıla bilər. "Digər dillər nədir? Dünyada 5 mindən çox dil var. Eləcə də 5 dil dünya dili hesab olunur. Qanun layihəsində isə bu məsələ aydın deyil. Bunun izahı verilməlidir".

Deputat Qənirə Paşayeva təhsil müəssisələrində psixoloji hazırlıq xidməti ilə bağlı məsələnin qanuna salınmasını

Parlamentdə gərgin təhsil

qanunu müzakirələri

Deputatlardan sərt çıxışlar və çağırışlar

lərində qeyri-müəyyənlik var. Tutaq ki, maliyyə orqanlarının nümayəndələri siyasi partiya üzvü oldu, burada nə problem ola bilər? Məgər maliyyə orqanı, vergi, gömrük təhlükəsizlik orqanıdır?" **S. Novruzov dedi ki, bu məsələ ilə bağlı hazırladığı qanun layihəsini payız sessiyasında təqdim edəcək:** "Müəyyən siyasi partiyalar var ki, maliyyə dövriyyələri barədə hesabat vermir. Burada qeyri-şəffaflıq ortaya çıxır. Görünür ki, bəzi partiyalarda öz aralarında pulların mənimləməsi barədə mübarizə aparılır. Ona görə də hər partiya maliyyə hesabatını təqdim etməlidir".

Fazil Mustafa iclasda çıxış edərkən diqqəti Bakıdakı uşaq bağçalarından birində tərbiyəçinin uşaqlara qarşı zorakılığınə yönəldib və belə hallara qarşı sərt tədbirlər görməyə çağırır: "Kids Studio" Uşaq Mərkəzində uşaqlara qarşı zorakılıq faktının olması ilə bağlı mətbuatda məlumatlar yayılıb. Bu hadisə İsraildə, Fransada və s. ölkələrdə olsaydı, cəmiyyət yerindən titrəyirdi. Ancaq bizdə rəsmi şəkildə hələ bir açıqlama verilməyib. Bəlkə bu təxribatdır, Azərbaycanda baş verməyib?

Özü-özünü tərbiyə edə bilməyə o boyda təhsil müəssisəsini necə həvalə etmək olar? Azərbaycanda onlarla belə nümunə var. Axı o uşaqlar bizim gələcəyimizdir. Təhsil müəssisələrinə götürülən insanların psixoloji hazırlığı məsələsinə baxılmalıdır. Mən sizə deyim ki, Yaponiyada bütün uşaq bağçalarında müəllimlər kişilərdir. Bəlkə biz də bu istiqamətdə sosioloji araşdırmalar aparaq, işlər görək?" Spiker Oqtay Əsədov dedi ki, bağçadakı hadisə ilə bağlı araşdırmalar aparılır.

"Təhsil haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini isə akademik İsa Həbibbəyli təqdim etdi.

Deputat Vahid Əhmədov çıxışında dedi ki, bir neçə il əvvəl müəllimlərin dövlət qulluqçusu olması ilə bağlı təklif də xeyli mübahisələrə səbəb olmuşdu: "İndi də müəllimlərlə, təhsillə əlaqədar biz guya çox ciddi təhsil sistemində islahatlar aparırıq və təkid edirik ki, müəllimlər mütləq sertifikatsiyadan keçməlidir. Hətta tələb edirik ki, elmlər namizədləri və elmlər doktorları da mütləq imtahan verib sertifikat almalıdır. Yəni 5 ildən sonra o stressi bir

niyə təzədən sertifikat almaldır? Bu sertifikatsiya məsələsi başadüşülən deyil. Xahiş edirəm, aydınlıq gətirin!"

Deputat Siyavuş Novruzov qanuna edilən dəyişikliklərə etiraz etdi: "Bu gün 62 dəyişiklik edirik. Sabah da 102 dəyişiklik ediləcək. Mən təklif edirəm ki, "Təhsil haqqında" Qanunu İsa müəllimin komitəsi götürsün və yenidən hazırlasın". **S. Novruzov prezident sərəncamı ilə xaricdə təhsil alanların ölkəyə qayıtmaqdan imtina etməsinə də diqqət çəkdi:** "Bu dövlətin pulunun hesabına oxuyub, amma Türkiyədə işləyir. Deyir, burada maaş aşağıdır. Amma axı sən bu xalqın vergisi hesabına oxumusan. Müqavilə bağlanmalıdır, 10 il işlə, xidmət elə, ondan sonra azadsan. 3 min tələbə xaricdə təhsil alıb dövlət hesabına. Onların neçə nəfəri ölkəyə qayıdıb? Onlarla müqavilə bağlanmalıdır ki, ona qoyulan vəsaiti öz xalqının rifahına yönəltsin".

Deputat Hikmət Babaoğlu qanuna təklif olunan bəzi dəyişikliklərə etiraz etdi: "Ölkəmizdə dövlət dili Azərbaycan dilidir. Amma "Təhsil haqqında" Qanuna təklif olunan dəyişikliklərdə qeyd olunur ki, Azərbaycanda digər dillərdə də tə-

mühüm məsələ kimi dəyərləndirdi. Xanım deputat uşaq bağçasındakı zorakılıqdan bəhs etdi: "Adam dəhşətə gəlir ki, bu adam orada necə işləyib? Ona görə də psixoloji xidmətlə bağlı məsələnin tezliklə reallaşması çox vacibdir". Q. Paşayeva respublika fənn olimpiada qaliblərinin tamamilə imtahanənkənar ali məktəbə qəbul olunması ilə bağlı müddəaya yenidən baxmağı zəruri saydı. Ancaq qəbullu bağlı məktəblər arasında ayrışdırma qoyulmasını düzgün hesab etmədi.

Spiker Oqtay Əsədov 23 nəfər beynəlxalq olimpiadada, 230 nəfər isə yerli olimpiada uğur qazanmış abituriyentdən söhbət getdiyini bildirdi.

Deputat Çingiz Qənizadə uşaq bağçasındakı zorakılıqdan danışdı: "Maraqlısı budur ki, Təhsil Nazirliyi deyir bu bağçanın bizə bağlılığı yoxdur. Deməli, özəl bağçalarda kimi istəsən, işə götürmək olar, amma dövlətin ora nəzarəti yoxdur. Deməli, qanundakı boğluqlara diqqət etməliyik. Bəlkə də bağçalarla bağlı ayrıca qanun qəbul etməliyik".

Deputat Aqil Abbas çıxışında dedi ki, burada oturanların 90 faizi mənfur sovet dövründə təhsil alıb: "Xudu Məmmədov 34 yaşında dəqiq elmlər üzrə elmlər doktoru idi və İngiltərədə ingilis dilində mühazirələr oxuyurdu. İndi bir nəfər mənə Əhliman Allahverdiyevi, Abel Məhərrəmovu, Misir Mərdanovu göstərin! Bu təhsil sisteminin başına o qədər oyun açılır ki, 26 ildə bir nəfər onlara bərabər alim yetişmədi. Hələ mən Yusif Məmmədəliyev, ya Xudu Məmmədovu demirəm. Oqtay müəllim, sizdən xahiş edirəm: orta məktəbə biz 1 sentyabrda gedirdik. İndi onu dəyişiblər, rusa görə. Bəs 15 iyun nə deməkdir? Bizə istirahət vermisiniz, amma 1-ci sinifdə oxuyanlar məktəbə gedir. İsa müəllim, bu məsələ ilə bağlı tədbir görün! 1 sentyabrda dərəcədən Xudu Məmmədovlar çıxıb, amma 15 sentyabrda gedənlərdən hələ bir dənə Fərəməz Maqsudov

bu yayın istisində? Çox xahiş edirəm, Oqtay müəllim! 15 iyunu yığışdırınlar. İndi təzə nazir gəlib, Allah işini avand eləsin. İndi deyəcək dərs ili 30 iyun qədər davam etsin?"

Spiker Oqtay Əsədov dedi ki, alimlər həmişə yetişib, bundan sonra da yetişəcəklər: "İndi də gənc alimlər var, onların səsi sonra çıxacaq".

Deputat Mələhət İbrahimqızı dedi ki, "Təhsil məsələləri ilə bağlı Təhsil Məcəlləsinin qəbul olunmasına ehtiyac var. Xanım deputat olimpiadada əldə olunan nailiyyətlərə görə qəbul imtahanından azad olunmasını məqsəduyğun saymadı. Bildirdi ki, Amerika və Avropa ölkələrində belə qayda yoxdursa, biz niyə bunu tətbiq edirik? M. İbrahimqızı məktəblilərin məktəbə telefon gətirməsi ilə bağlı ciddi qaydaların tətbiq olunmasını vacib saydı.

Spiker isə yeni qanunun qəbulu haqda təklifə etiraz etdi: "15 ildir bu təhsil qanunu qəbul edə bilmirdilər. İndi birtəhər qəbul etdilər. İndi təzədən qanun qəbul etmək istəsək, ora nə yazacağıq?"

Deputat Elşən Musayev də təhsil sahəsindəki problemlərdən bəhs etdi: "Mən hər gün öz övladımın çantasını özüm aparmalıyam. Bu, çox ağır prosesdir. İldən-ildə dərsliklərin sayı artır. Belə başa düşürəm ki, kimin dərsliklərə rəy verən insanlara çıxışı varsa, danışır, həmin kitabları dərsliyə saldırır. Kimdir buna nəzarət edən? Biz qanun qəbul edəcəyik və qanunlara riayət olunmamaqca, nə nəticəni olacaq? Elə mən bura gəlməzdən öncə təhsil nazirinin hər iki müavininə zəng etdim, iradlarını ona bildirmək istədim, amma telefonları qaldıran olmadı".

E. Musayev dedi ki, bu gün özəl bağçalarda çox ciddi plansızlıq var. Tədris planını kim yazır, uşaqların qidasına kim nəzarət edir, heç kimin xəbəri yoxdur. 2 min manata özəl bağçalar var, amma müəllimlərə 200 manat maaş verirlər: "Bağçalar icra hakimiyyətinə verildən sonra belə vəziyyət yaranır. Ona görə də bu gün ən çətin məsələ hansısa bağça direktorunu tapmaqdır, nəinki naziri. Belə müəllimlər və tərbiyəçilər düşünmədən həbs olunmalıdır".

Sonda İ. Həbibbəyli deputatların fikirlərinə münasibət bildirdi və qanun layihəsi qəbul edildi.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Türkiyənin Əskişəhər şəhərində Trans-Anadolu Boru Qaz Kəmərinin (TANAP) açılış mərasimi keçirilib.

Mərasimdə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, Ukrayna prezidenti Pyotr Poroshenko, Bolqarıstanın baş naziri Boyko Borisov, BP şirkətinin baş icraçı direktoru Robert Dadli və müxtəlif ölkələrdən nazirlər, enerji şirkətlərinin rəhbərləri iştirak edib.

"TANAP Türkiyə və Azərbaycanın birgə təşəbbüsünün nəticəsidir". Türkiyənin enerji naziri Berat Albayrak Əskişəhərdə TANAP layihəsinin açılış mərasimində belə deyib.

B.Albayrak bildirib ki, bu gün əsrin ən böyük layihələrindən birinin açılışıdır: "Bu, həm də iki ölkənin qardaşlıq layihəsidir. Enerjinin İpək Yolu bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə böyük töhfə verəcək. Bu, Türkiyənin Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolunu artıracaq, tədarükçü ölkə kimi Azərbaycanın rolunu artıracaq. Bu, dünyada sabitliyə və inkişafa xidmət edən nadir layihələrdən biridir". **Türkiyənin enerji naziri qeyd edib ki, Türkiyə bölgədəki münaqişələrin həllini tapması üçün səy göstərir:** "Türkiyə hər zaman etibarlı tərəfdaş olub. Bu layihədə böyük rolunu Azərbaycanın mərhum enerji naziri Natıq Əliyev də yad edirik. Türkiyə və Azərbaycan prezidenti başda olmaqla, layihədə rolunu alan hər kəsə təşəkkür edirəm".

"TANAP"-ın Bolqarıstan üzərindən Avropanın digər ölkələrinə davam etməsi prinsipi olaraq qəbul etdiyimiz qərarın nəticəsidir".

Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım çıxışında belə deyib. Baş nazir bildirib ki, bu kəməri vasitəsilə illik 10 milyard kubmetr Azərbaycan qazı Avropa bazarına nəql olunacaq. TANAP böyük bir coğrafiyada sosial rifahı artıracaq, Balkan ölkələrinin və Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edəcək.

Qeyd edək ki, TANAP Türkiyənin 20 vilayət, 67 rayon və 600 kəndindən keçməklə TAP boru kəmərinə birləşəcək.

"Qardaş Türkiyədə yenidən olmaqdan məmnunam. Biz Azərbaycanda Türkiyənin Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə əldə etdiyi uğurlara sevinirik". Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev TANAP layihəsinin açılış mərasimində söyləyib.

Dövlət başçısı deyib ki, Türkiyə hazırda dünya gündəliyini müəyyən edir: "Türkiyənin gücü bizim gücümüzdür. Bu gün dünyada bir-birini bu qədər dəstəkləyən ölkə tapmaq çətindir. TANAP-ın istismara verilməsi Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının təzahürü, zəfəridir. Biz 21-ci əsrin enerji tarixini yazırıq. Bu, əməkdaşlıq, sabitlik layihəsidir. TANAP kimi nəhəng layihənin həyata keçirilməsi Türkiyə və Azərbaycan liderlərinin birgə siyasi iradəsinə nəticəsidir. Bizim təşəbbüsümüzle irəli sürüldən istənilən layihə həyatda əksini tapır. Çünki bunun arxasında güclü siyasi iradə, bizim qardaşlığımız dayanır. Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı olmasaydı, bu layihə kağız üzərində qalardı. Onu da qeyd edim ki, Azərbaycanın Türkiyəyə qoyduğu sərmayənin miqdarı yaxın vaxtda 20 milyard dollara çatacaq".

Son dakika... Son dakika... Son dakika...

VE TARİHİ AN...

Əskişəhərdə yeni tarix yazıldı.

TANAP-ın açılışı gerçəkləşdi

Azərbaycan qazını Avropaya çatdıracaq Trans-Anadolu Boru Qaz Kəmərinin açılışında İlham Əliyev və Ərdoğanla yanaşı bir çox ölkələrin dövlət və hökumət başçıları iştirak etdi

də qalardı. Onu da qeyd edim ki, Azərbaycanın Türkiyəyə qoyduğu sərmayənin miqdarı yaxın vaxtda 20 milyard dollara çatacaq".

Dövlət başçısı deyib ki, Azərbaycan qazının Avropaya ötürülməsi ilə bağlı son illər bir çox danışıqlar aparılıb, layihələr irəli sürüldü: "Ancaq bunlar reallaşmayıb. Ona görə də Türkiyə və Azərbaycan qərarına gəldi ki, birgə TANAP layihəsini həyata keçirsin. 2011-ci ildə bununla bağlı Türkiyədə saziş imzalandıq. TANAP mürəkkəb layihədir, biz bunu birgə icra etdik. Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi layihəsidir. Bu layihə vasitəsilə Azərbaycan qazı Türkiyə və Avropaya çatdırılacaq. Cənub Qaz Dəhlizi yeni qaz mənbəyidir və enerji şaxələndirilməsinə xidmət göstərir. Gələcəkdə 3 ölkə də tərəfdaşlarımız kimi layihədə iştirak edəcək. Biz Azərbaycan qazının Avropaya çatdırılması istiqamətində daha böyük işlər görməyə çalışmalıyıq".

Ukrayna prezidenti Petro Poroshenko bildirib ki, TANAP-la Cənub Qaz Dəhlizinin önəmli qismi tamamlanıb: "Son illər gördük ki, enerjiden Rusiyanın başqa ölkələrə tə-

ziyyətli vasitəsi kimi istifadə edildi. Ancaq bu siyasət uğurlu olmadı. TANAP bunun göstəricilərindən biridir. Bu layihə yaxın dostum, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin və mənim, eyni zamanda Ukrayna xalqının yaxın dostu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə gerçəkləşib. TANAP Ukraynanın enerji təhlükəsizliyi üçün də önəmlidir. Biz Bolqarıstan və Rumıniya üzərindən TANAP-dan qaz əldə etmək istəyirik".

"Bu gün bölgə və ölkələr üçün tarixi addım atırıq". Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan çıxışı zamanı belə deyib.

O bildirib ki, layihənin gerçəkləşməsi Türkiyə və Azərbaycan arasında qarşılıqlı etimada söykənən əlaqələr sayəsində mümkündür.

ABŞ və Avropadan TANAP-ın açılışı ilə bağlı mühüm açıqlamalar

Trans-Anadolu təbii qaz boru kəməri (TANAP) Azərbaycan təbii qazını alacaq ölkələr üçün müxtəliflik mənasını verir.

Bu sözləri Ankarada ABŞ Dövlət katibinin köməkçisinin enerji məsələləri üzrə müavini xanım Sandra Oudkirk deyib.

TANAP layihəsinin Cənub Qaz Dəhlizinin böyük bir hissəsi olduğunu qeyd edən S.Oudkirk boru kəmərinin bölgənin enerji bazarındaki rolunun əhəmiyyətli olduğunu vurğulayıb: "Azərbaycan təbii qazını daşıyacaq boru kəməri mənbələrin şaxələndirilməsini təmin edəcək. Bu layihə Azərbaycan qazını alacaq ölkələr üçün müxtəliflik mənasını verir. Digər tərəfdən də qazı tədarük edən ölkənin enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfədir. Birbaşa investisiya və kommersiya maraqlarının olmamasına baxmayaraq, ABŞ mənbələrinin müxtəlifliyi və enerji təhlükəsizliyinə töhfə verdiyi üçün bu layihəni dəstəkləyir".

Digər enerji layihələrinin TANAP-a birləşməsinə də qiymətləndirən S.Oudkirk bildirib ki, bu layihənin infrastrukturunu inkişaf etdirilə və genişləndirilə bilər. Boru kəmərinin ötürücülük qabiliyyəti ildə 16 milyard kubmetrdən iki dəfəyədək artırmaq mümkündür.

Enerji mənbələrinin kommersiya üstünlüyü təmin etmək baxımından yeni əməkdaşlıqlar yarada biləcəyini qeyd edən ABŞ rəsmisi deyib: "TANAP-ın istifadəyə verilməsi çox gözəl hadisədir. Dünyada çətinliklər yaşanarkən TA-

NAP global olaraq yaxşı bir inkişafdadır. Azərbaycan təbii qazını bazara çatdırması üçün də yaxşıdır. Müttəfiq və ortaqlarımızın enerji təhlükəsizliyi bizim üçün vacibdir".

Trans-Anadolu Boru Kəməri (TANAP) Cənub Qaz Dəhlizinin mühüm tərkib hissəsidir.

Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şefçoviç öz twitter hesabında yazıb.

"TANAP Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) və Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) ilə birgə Cənub Qaz Dəhlizinin mühüm tərkib hissəsidir. O, bu infrastruktur layihəsinin ən uzun hissəsidir. Bu gün buna görə də əsas mərhələ tamam olur, çünki Xəzər təbii qazı artıq kommersiya əsasında Türkiyə bazarına çatdırılır", - deyir M.Şefçoviç bildirib.

"Bu gün biz niyyətləri reallığa çeviririk və Enerji İttifaqı ilə daha bir nəzərəçarpaq nəticəni veririk. Cənub Qaz Dəhlizi enerji təchizatçıları və marşrutlarını şaxələndirməklə Cənub-Şərqi Avropa və Cənubi İtaliya kimi ən həssas bölgələrdə də daxil olmaqla Avropa İttifaqının (Al) enerji təhlükəsizliyi baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir. Biz hamımız Xəzər

regionu və Avropa İttifaqı bazasının arasındakı bu "körpü"dən yararlanma bilirik. Bu, uğur qazanmaq üçün birgə maraqa doğurur", - deyir Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti əlavə edib.

O deyib: "Bizim uzunmüddətli hədəfimiz azad ticarət, rəqabət və şaxələndirilmiş təchizat, mənbələr və marşrutlara əsaslanan ümumavropa enerji bazasının yaradılmasıdır. Bu, onu göstərir ki, Enerji Birliyi Al-nin sərhədlərində dayanmır və o, güclü xarici ölçüyə malikdir. İnanırıq ki, Cənubi Qaz Dəhlizinin Avropa hissəsi olan TAP-ın tikintisi üç milli hökumətin davamlı dəstəyi sayəsində davam edəcək və nəticədə 2020-ci ildə Xəzər qazı Al-yə çatacaq. Bunun investisiyalar, iş yerləri, istehlakçılar üçün aşağı enerji qiymətləri və aşağı karbonlu iqtisadiyyatlara keçid baxımından tranzit və təyinatlı ölkələrə, onların yerli icmalarına mühüm faydalanacaq". (Yazıda AZƏRTAC və APA-nın materiallarından istifadə olunub).

Xatırladaq ki, ümumi dəyəri 40 mlrd. avro təşkil edən Cənub Qaz Dəhlizinin bir hissəsi olan TANAP layihəsi Azərbaycanda hasil olunan təbii qazın Gürcüstandan keçərək Türkiyə ərazisi ilə Avropaya nəql edilməsini nəzərdə tutur. Bu, Azərbaycan, Türkiyə və Avropa üçün böyük önəm daşıyır. TANAP layihəsi "Şahdəniz" yatağının işlənilməsinin 2-ci mərhələsinin əsas elementlərindən biridir. "Şahdəniz-2" layihəsi çərçivəsində Azərbaycandan ildə 16 mlrd. kubmetr qaz Türkiyəyə nəql olunacaq, bunun 6 mlrd. kubmetri qardaş ölkənin istifadəsinə veriləcək, 10 mlrd. kubmetrlük hissəsi isə Avropaya ixrac ediləcək.

□ "Yeni Müsavat"

Azərbaycanın Ermənistanla sərhəd bölgələrində antiterror əməliyyatlarına başlayacağı barədə iddialar meydana çıxıb. Xüsusilə də ötən həftə Azərbaycan ordusunun 26 ildir işğal altında olan Şərur rayonunun Günnüt kəndinə nəzarəti tam ələ alması və bir sıra yüksəklikləri azad etməsi, sərhəd rayonları olan Ağdam, Gədəbəy və Tovuzun icra başçılarının çıxarılması, son olaraq, prezident İlham Əliyevin Belarusdan alman "Polonez" və İsraildən alınan LORA raketlərini baxış keçirməsi ehtimalları artırılıb.

Son iki ayda Ermənistan daxilində baş verən hadisələrin Azərbaycanın əlinə fürsət verdiyi və rəsmi Bakının bu fürsəti əldən qaçdırmamasının vacibliyi qeyd olunur. Ermənilərin əlinə belə bir imkan düşərsə, bundan artıqlaması ilə istifadə edib ölkəmizə qarşı təxribatlara əl atardılar. Bu baxımdan Azərbaycan tərəfin mövcud vəziyyətdən istifadə edib hərəketə keçmək üçün hazırlıqlar gördüyü barədə iddialar səslənməkdədir.

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlunun qənaətinə görə, təcavüzkar ölkədəki yeni nəsil Qarabağ müharibəsinə hazır deyil: "Mən hələ iki il əvvəl aprel savaşı ilə bağlı kitabımda yazmışdım ki, düyməyə basılıb, Azərbaycan üçün geriye yol yoxdur, ordumuzun torpaqlarımızı işğaldan azad etməkdən başqa alternativ qalmayıb. Danışqlar nəticə verməyib və verməyəcək də. Ermənistan torpaqlarımızın azad edilməsi zərurətini anlayan siyasətçi yoxdur. Erməni siyasətçilər bizim gücümüzü görməlidirlər ki, məhz bundan sonra Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması zərurətini anlasınlar. Yeni məhz ordumuz Ermənistanı güzəştə məcbur etməlidir. Diplomatiya bunu bacarmadı, ordu bacarmalıdır. İndiki vəziyyətdə ordu diplomatiyanı üstələməlidir. Azərbaycanın əsgər və zabıtları döyüşə atılmaq üçün fürsət gözləyirlər. Hərbçilərimizi saxlamaq da asan məsələ deyil. Təmas xəttində hər gün işğal altındakı torpaqları izləmək əsəbləri tarına çəkir. Bu təbiidir. Ermənistan 25 ildə yetişən yeni nəsil isə Qarabağ uğrunda ölüm-dirim savaşına hazır deyil. Bu bizim üçün də yeni fürsətlər yaradır. Regional şərait də bizim xeyrimizə işləyir. "Öz vaxtında Türkiyənin kifayət qədər qüvvəsi olsaydı, Azərbaycan ərazilərinin işğal edilməsinə imkan verməzdi" - bu sözlər Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu na məxsusdur. Çavuşoğlu Azərbaycanın Türkiyə üçün böyük strateji əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edib. Türkiyəli ali diplomat eyni zamanda Ankaranın hər zaman rəsmi Bakını dəstəklədiyini və gələcəkdə də Azərbaycana dayaq olacaqlarını vurğulayıb. Mövlud Çavuşoğlunun bu

Azərbaycan Qarabağda antiterror əməliyyatlarına başlaya bilər

Ekspertlərin fikrincə, indi heç zaman olmadığı qədər əlverişli şərait yetişib

açıqlamasının çəkisi indi daha ağır gəlir. Türkiyə ordusu bir tərəfdən Suriya və İraqda terrorçuları küncə sıxışdırır, uğurlu hərbi əməliyyatlar keçirir və heç bir dövlət buna mane olmur və ya mane ola bilmir. Bu arada, Azərbaycan ordusu da ard-arda strateji yüksəklikləri ələ keçirir. Yəni həm Türkiyə, həm də Azərbaycan strateji hədəflərinə doğru irəliləyirlər. Çavuşoğlunun sözləri Ermənistanın indiki hakimiyyətinə və beynəlxalq aləmə məsajdır. Bu mesajı həm də belə oxumaq lazımdır ki, vaxtilə Ermənistan məqamdan istifadə edərək Azərbaycan torpaqlarını işğal etdi və Türkiyə səssiz qaldı. İndi isə bölgədə çəkisi artan Türkiyə ordusu hərəketdədir, ölkə kənarında mühüm vəzifələri həyata keçirir. Ölkə kənarı isə geniş məfhumdur. Ermənistan Rusiya faktorunu və varlığı olmasaydı Azərbaycan Türkiyə ilə birgə məsələni çoxdan həll etmişdi. Buna baxmayaraq, Azərbaycan ordusunun addım-addım strateji yüksəklikləri geri qaytarmasına Rusiya bir şey demir. Elə Ermənistanı dəli edən də budur. O biri tərəfdən indi də Belarusun üstünə düşüblər ki, bəs sən (oxu: Minsk) niyə mənim müttəfiyim ola-ola Azərbaycana silah satırsan? Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko ermənilərin cavabını yaxşı verib. Birincisi, deyib ki, Belarusun Azərbaycana silah satması beynəlxalq hüquqa və imzalanmış sazişlərə zidd deyil. İkincisi, Lukaşenko bildirib ki, Belarusun ağır vaxtında məhz Azərbaycan onun ölkəsinə maliyyə yardımı edib. Yeni Lukaşenko ermənilərə demək istəyib ki, Azərbaycana bundan sonra da silah satacaq və bunun Ermənistanla dəxli yoxdur. Azərbaycanla

Ermənistan arasındakı hərbi qarşıdurmanın gələcək taleyini məhz kimin hansı silahlara malik olması həll edəcək. Azərbaycan ordusunun 3 istiqamətdə işğalçının problemlərini artırması mümkündür. Birinci, Dağlıq Qarabağ istiqamətidir. Məsələn, Sərsəng su anbarının ətrafının boşaldılması planı gündəmə gələ bilər. İkincisi, Naxçıvanda növbəti həmlələr həyata keçirilə bilər. Üçüncü istiqamət Tovuz və Qazaxın reallaşdırılmasıdır. Ermənistan ordusu bu 3 istiqamətdə qüvvələrini torparlamaqda çətinlik çəkəcək. Onların bütün diqqəti Dağlıq Qarabağın qorunmasına yönəlib. Halbuki Azərbaycan-Ermənistan sərhədi daha uzundur və biz işğalçının problemlərini artırma bilirik".

Təhlükəsizlik üzrə ekspert Nəzakət Məmmədova Azərbaycanın belə bir əməliyyat keçirmək hüququnun olduğunu qeyd etdi: "Azərbaycan dövləti antiterror əməliyyatı keçirmək hüququna malikdir. Bu, onun beynəlxalq hüquq, BMT və ATƏT, eləcə də digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində təsbit olunmuş müstəsna hüququdur. "Polonez" sistemlərinə gəlincə, Belarusdan bu sistemlərin alınmasından ermənilər çox narahatdır. Hətta guya Belarusun Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında müttəfiqi olan Ermənistanla xəyanət etdiyini deyirlər. Halbuki bu ittifaq çərçivəsində birləşmiş ölkələrin əslində heç biri digərini əsl müttəfiq kimi qəbul etmir. Bu, formal bir ittifaqdır. Azərbaycan "Polonez" almazdan əvvəl Ermənistan Rusiyadan "İsgəndər" sistemləri almışdı. May ayında Soçidə Avrasiya İqtisadi Birliyinin sammitində Paşinyan Lukaşenko-ya Azərbaycana silah satışına görə narazılığını bildirib. Lakin

Lukaşenko kimi Qərbdən uzaq, sovet sisteminin bir çox müsbət xüsusiyyətlərini ölkəsində qoruyub saxlamış bir liderin Qərbin köməyiylə çevriliş edib hakimiyyətə gələn Paşinyana şəxsi antipatiyası gözləniləndir. Bundan başqa, hər dövlətin öz marağı var və silah satışı da Belarusun suveren hüququdur. Bundan başqa, bu sistemlərin məhz indi Azərbaycana satılmasında Rusiyanın xeyir-duası da olmuş ola bilər. Yeni indiyədək Rusiya Ermənistanla "İsgəndər" sistemləri və digər müasir silahlar verib. Lakin Ermənistan qərbərəst qüvvələrin çevriliş yolu ilə hakimiyyətə gəlməsi Rusiyanı vadar edir ki, artıq hərbi balans Azərbaycanın xeyrinə dəyişsin. Buna görə də Belarusa Azərbaycana bu sistemləri satmağı tövsiyə etmiş ola bilər. Rusiya artıq Cənubi Qafqazda hərbi balansın Azərbaycanın xeyrinə dəyişməsinə istəyir. Bunun növbəti mərhələsi həm də siyasi dəstək ola bilər. Məhz bu səbəbdən Paşinyan danışqlardan bir müddət uzaq durmaq, qəbul olunması mübahisə doğuracaq danışqlara da yeni təkliflərə çıxış edir. Belə bir məqamda hazırda status-kvo Azərbaycanın xeyrinədir. Azərbaycan bu üstünlüyünü sonadək qorumaq lazımdır. Hərbi əməliyyatlar aparması üçün heç zaman olmadığı qədər əlverişli şərait yetişib. Prezident Əliyev bir daha Ermənistanla sübut etdi ki, Azərbaycan ondan üstündür, hətta onun müttəfiqləri ilə belə Ermənistanın iradəsi ziddinə gedərək istənilən razılığa əldə edə bilər. Paşinyan hələ deputat olarkən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı və Avrasiya İqtisadi Birliyindən çıxmaq məsələsini qaldırıb. İndiki şəraitdə Ermənistan çox güvəndiyi bu təşkilatlarda dayaqlarını itirir-

sə, demək, Qarabağ cəbhəsində də artıq müdafiəsiz qalıb. Azərbaycan bu fürsətdən istifadə etməli və mümkün olan hər yerdə hücumlar təşkil etməlidir. Paşinyanı hakimiyyətə gətirən qüvvələr Ermənistanı müdafiə etməyəcəklər. ABŞ Gürcüstanda, yoxsa Ukraynada gəlib vuruşdu? Nə vaxt ki, Ermənistan qərbərəst qüvvələri iğtişalara başladı, Rusiya bununla Ermənistanla mesaj verdi ki, Azərbaycanın öz rəhbərlik etdiyi Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatındakı müttəfiqi olan Belarus tərəfindən reaktiv sistemlərlə silahlanmasına mane olmayacaq. Azərbaycan strateji dərinlikdə yerləşən hədəfləri vurmağı qarşısına məqsəd qoyub və

rəfidir. Bizim bilmədiyimiz məxfi hazırlıq planları mövcud ola bilər ki, bunu da Ali Baş Komandan və müvafiq sahəyə məsul şəxslər bilə bilər. Lakin hər bir halda Rusiya-Ermənistan ittifaqı artıq sarsılıb. Qərb isə əsas məsələ hesab etdikləri Yaxın Şərqdə planlarını hələ yerinə yetirib başa çatdırmamış Cənubi Qafqazda - Rusiya və İranla sərhəddə münafişəyə cəlb olunmaqdan çəkinirlər".

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov isə düşünür ki, Azərbaycan antiterror əməliyyatlarına başlayır: "Bu əməliyyatlara Azərbaycan başlasaydı, çoxdan ortada bir nəticə olardı. Rəsmi Bakı, sadəcə, lazımı məqamlarda vacib addımları atır.

O addımlar da hesab edə bilərik ki, doğru və dürüst addımlardır. Nədən biz düşmənin indiyə qədər bizimlə bağlı həyata keçirdiyi məsələləri onlara başışlamalıyıq? Azərbaycan kifayət qədər səbir nümayiş etdirib, danışqlar prosesinə sadiqliyini daim göstərmiş. Sadəcə olaraq, Azərbaycan tərəfi heç bir güc tətbiq etmədən düşmənin bəzi hərəketlərindən hərbi nöqtəyi-nəzərdən ağıllı şəkildə yararlanıb. Tank, top, təyyarələrdən istifadə etmədən ciddi uğurlar qazanmışıq. Erməni mətbuatı ilə bu günlərdə tanış oldum. Bir təhlilçi yazır ki, Azərbaycan tərəfi addım-addım hücumla keçib, Naxçıvan və Qarabağ istiqamətlərində irəliləyir. Bu gün Azərbaycan kifayət qədər güclüdür. Son olaraq, ölkə başçısının raket-artilleriya hərbi hissəsində olması və Belarus, İsraildən alınan raketlərin nümayiş etdirilməsi və bu kimi məsələlər o anlama gəlir ki, Azərbaycanın bu məsələdəki mövqeyi qətidir. Əgər danışqlar prosesi bundan sonra nəticə verməyəcəksə, ölkəmiz bütün mümkün vasitələrdən istifadə edəcək. Amma hələ ki Azərbaycan aktiv hərəketə başladığını demək təzdir. Sadəcə, sutkanın 24 saatını döyüş bölgələrində əsgərlərimiz döyüş hazırlığını yerinə yetirməklə məşğuldurlar. Həmin döyüş tapşırıqlarının da bəzən belə nəticələri olur. Naxçıvan istiqamətində nəzarət altına aldığımız ərazini nəzərdə tutaram. Bu gün Ermənistan ordusunda olan acınacaqlı vəziyyətin nəticəsi kimi onlar belə bir vəziyyətlə üzleşdilər ki, bir müddət neytral zonada yerləşən ərazilərimiz artıq silahlı qüvvələrimizin tam nəzarəti altına keçib. Bu da olduqca böyük bir uğurdur və hər kəs buna, sadəcə, sevinməlidir".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Cocuqların azad edilməsi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Boz atın boz torbasını boş as başından, Apar, işlət gətir, yaş as başından"

(yanıltmac)

Bəli, tema uşaq bağçasında törədilən amansız vəhşilikdir. Mən də bundan qıraqda qala bilməzdim. Gərək vətəndaş mövqeyimizi ortaya qoyaq. Hiddətimizi bildirək. Hazırda bütün idarə və müəssisələrdə, zəhmətkeş kollektivlərində, təhsil, səhiyyə, kommunal obyektlərdə, o cümlədən hərbi hissələrimizdə "Nifrət ikidəqiqəliyi" mərasimləri təşkil olunmuş, hər bir özünə hörmət qoyan insan o mənfur bağça müəlliməsini ürək-dən söymüşdür. Əlimizə düşsə onu parçalamağa hazırıq.

Səbəb isə məlumdur: bu qadın (adamin qadın deməyə də dili gəlmir, məşhur seçki qəhrəmanımız Əfruz müəllim də qadın sayılsın, bu da, heç olarmı?) utanmadan videokamera önündə bağça uşaqlarının qolundan tutub onları silkələmiş, bəzilərini küncə qoymuş, bəzilərini dümsükləmiş, bir çoxunu çimdikləmişdir. Tərəfimizdən aparılan zəruri istintaq hərəkətləri zamanı məlum olmuşdur ki, bu başabəla tərbiyəçi burnufırtılı məsum cocuqları - yeri gəlmişkən, burada daha bir ayıb gözə girir, biz orada Cocuq Mərcanlı kəndini işğaldan azad edib dinc quruculuq işləri aparırıq, sən isə cocuqları incidirsən - nəinki möhkəm silkələyibdir, hətta onları vaxtında qarşoka da aparmayıbdir! Bir neçə uşağın soskasını əmmiş, 3 cocuğun pampersini doldurmuş, 2 körpənin meyvə püresini qaşıqlamışdır. Əlbəttə, onun qəddar hərəkətləri bununla qurtarmır.

Heç kim onun siyasi mənsubiyyətinə diqqət etməmişdir, halbuki bu "qadın" (məncə, "DQMV" kimi bunu da dirnaqda yazmaq məsələni həll edə bilərik - Z.H. - yəni mötərizədəki müdrik fikirlər Zamin Hacı'nın aqlının məhsuludur, oxucular qəti şübhə eləməsin ki, bu müqəddəs cümlələri mən yazıram, müsəlləh əsgərim mən də bu gündən!) müxalifətdir! Yoxsa niyə o məsum hadisənin törədildiyi uşaq bağçası Yasamal rayonunda yerləşir? Çünki müxalifətlər vaxtaşırı Yasamal rayonundakı "Məhsul" stadionuna yığışib dövlətçiliyimiz əleyhinə qırılmaşlar. Ola bilsin bu zənən xeylağı da onların şuarlarının təsiri altına düşmüş, xaricdən maliyyələşən qara qüvvələrdən sifariş alaraq uşaqları incitmiş, bu yolla ölkəmizdəki ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq fikrində olmuşdur. Hələ siz o tərbiyəsiz tərbiyəçinin adına fikir verin: Firuzə. Əsl müxalifətçi adıdır. Mən neçə nəfər Firuzə tanıyıram, hamısı Müsavat, AXCP, NİDA gənclər təşkilatı, REAL Partiyası və Sosialist Bozqurdçu Tolerant Liberallar Partiyamızın (SBTLP) üzvləridir. Firuzə adı ilə YAP üzvü olmaq mümkün deyildir.

Ümumiyyətlə, axı bizim ölkədə heç kimi döymürlər, bəs sən niyə o uşaqları vurmusan, ay əlin qırılınsın? Amerikada polis adamı tutan kimi güllə ilə vurur, bizdə isə hər kəsə hüquqları izah olunur, vəkillə, prokurorla, hakimlə, üzəduranla təmin edirik. İsgəncələr, polis şöbələrində, zindanlarda intiharlar bizə xas deyildir, imperialist dairələrin işidir. Bu tərbiyəçi həmçinin Hollivud kinolarının təsiri altında olmuşdur. Belə bir kino var idi qabaqlar, Arnold Şvarsneger uşaq bağçasında terminator işləyib uşaqları qorxudurdu.

Uşaqlar bizim gələcəyimizdir, gəlin gələcəyimizi daha əminliklə qoruyaq. Sevindirici haldır ki, bu dəfə hər kəs nifrətini vaxtında bildirdi, tərbiyəçini məqamında yaxaladıq. Gərək biz sayıqlığı itirməyək, düşmən bir an belə yətmir. Cəbhə xətti təkcə Cocuq Mərcanlıdan keçmir, o bizim cocuqların təlim gördüyü islah-təhsil müəssisələrindən də keçir. Göz yaşlarımızı silməli, gələcəyə mətin nəzərlərlə baxmalı, özümüzü silkələməliyik ki, kimsə uşaqlarımızı silkələməsin. Başqa bir milli yanıltmacımızda deyilən kimi: "Girdim tənirə, sildim, süpürdüm, silkindim çıxdım".

• Yunun 12-də ABŞ prezidenti Donald Tramp Şimali Koreya prezidenti Kim Çen İn Sinqapurun Sentoda adasında bir araya gəlib. Görüşün keçiriləcəyi "Capella" hotelinə ilk gələn Donald Tramp olub. Ardından Şimali Koreya heyəti də Kim Çen İnə birlikdə hotellə gəlib.

Görüşün keçirildiyi adada təhlükəsizlik tədbiri yüksək səviyyədə təmin olunub. Təhlükəsizliyi təmin etmək üçün yüzlərlə əsgər və polis, görüş haqqında informasiya vermək üçün isə 2500 jurnalist cəlb olunub.

Tramp İnin görüşü yaxın tarixin ən böyük hadisələrindən biri sayılır. ABŞ və Şimali Koreya liderlərinin görüşü həmçinin tarixdə ilk dəfədir ki, baş tutur.

Görüşdə Trampı dövlət katibi Mayk Pompeo, Milli Təhlükəsizlik sözçüsü Con Bolton, Ağ Evin baş katibi Con Kelli, Ağ Ev sözçüsü Sarah Sanders müşayiət edib. Şimali Koreya liderinin heyətində isə yaxın bir sözcüsü ilə bərabər müdafiə naziri və xarici işlər naziri yer alıb. Kim Çen İnin bacısı Kim Yo Jong da heyətdə təmsil olunub.

İki lider arasında təkbətək görüşün 48 dəqiqə, heyətlər arasındakı görüşün isə 1,5 saat davam etdiyi bildirilir.

Tramp və Kim Çen İn arasında davam edən təkbətək görüşə, sadəcə, tərcüməçilər qatılıb.

Liderlər görüş öncəsi jurnalistlərə açıqlama verib. ABŞ prezidenti qısa açıqlamasında görüşün uğurlu keçəcəyini bildirib: "Böyük şərəfdir, gələcək münasibətlərin yaxşı olacağından şübhəm yoxdur. Uğurlu bir görüş keçəcək".

Şimali Koreya prezidenti isə jurnalistlərə açıqlamasında deyib: "Burada olmaq çox gözəldir. Keçmişdəki düşüncələrimiz qarşımızda böyük əngəl idi, amma o əngəlləri aşdıq və bu gün buradayıq".

D.Tramp və Kim Çen İn işgüzar yeməkdən sonra gəzinti zamanı növbəti dəfə jurnalistlər qarşısına çıxıblar. Tramp deyib ki, görüş həqiqətən yaxşı keçib. O, böyük irəliləyiş olduğunu vurğulayıb.

Kim Çen İn isə görüşdən sonrakı açıqlamasında "Burada açıq fikirlərlə gəlmişik", deyib.

Görüşün yekunu olaraq ABŞ və Şimali Koreya liderləri bəyannamə imzalayıblar. Az sonra yekun sənədin mətni açıqlanıb. Mətnin şəklini ABC-nin jurnalisti Konor Finneqan paylaşdı.

İki ölkə liderlərinin Birgə Bəyannaməsində tərəflərin dərin və səmimi fikir mübadiləsi aparıldığı bildirilir. Sənəddə rəsmi Pxenyanın nüvəsizləşdirilməyə sadıq qaldığı bir daha vurğulanır.

Bundan əlavə, mətndə tərəflərin gələcək addımlarını əks etdirən daha dörd bənd var. Birinci bənddə hər iki ölkənin yeni əlaqələrin qurulmasına sadıq olduğu göstərilir.

İkinci bənddə bildirilir ki, ABŞ və KXDR Koreya yarımadasında sülhün bərqərar olması üçün səylərini birləşdirəcək.

Üçüncü və dördüncü bəndlərdə isə nüvəsizləşdirmə və Şimali Koreya ərazisində amerikalı əsgərlərin meytirlərinin axtarışı barədə fikir yer alır.

Bəs dünyanın bir nömrəli mövzusunda çəkilən

45 dəqiqəlik tarixi görüşə Bakıdan baxış

ABŞ və Şimali Koreya liderləri tarixdə ilk dəfə görüşdülər; qazanan kim olacaq?

Tramp-Kim görüşündən qazanan kim oldu? Amerika dəyərləri bu qədərmi yıpranıb ki, Ağ Ev sahibi dünyanın ən qəddar diktatoru kimi tanınan şəxslə görüşüb əl-ələ tutur? Bu görüşün Koreya xalqının birliyinə gətirəcəyi və Trampa Nobel sülh mükafatı gətirəcəyi gözlənilirmi?

Politoloq Elşən Mustafayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bu görüşün indiyə qədər baş tutmasının səbəbi tərəflərin müzakirə ediləcək məsələlərdə öz mövqelərindən geri çəkilməyəcəyi ilə bağlı idi. Çünki qarşıdurma o həddə idi ki, yumşalma yaranmadan hər hansı danışıqların heç bir əhəmiyyəti olmayacaqdır:

"Hesab edirəm ki, qarşıdurma da yumşalma və ya geriye çəkilmə indi də ortada yoxdur və bu danışıqlarla nəyəsə nail olmaq mümkün olmayacaq. Tərəflərin indiyədək təkliflərinə baxanda ilk görünən ABŞ-ın Şimali Koreyadan nüvə silahından imtinası tələbidir və buna görə də Pxenyana ağır sanksiyalarla üz-üzədir. Düşmənçilik pik həddədir. Belə bir ortada liderlərin görüşündə müzakirə mövzuları dar mövzu ətrafında ola bilər ki, problemin yollunda bu addım ciddi heç nəyi dəyişmir. Çünki nüvə probleminin başqa şimaldakı rejimin dəyişdirilməsi, Cənubla birləşmə məsələsi və Cənub modelini qəbul etməsi ortaya çıxacaq. Bu da faktiki olaraq ideoloji cəhətdən bir-birinə 180 dərəcə zidd olan iki dövlət arasında mümkünsüz bir hadisədir. Gələcəkdə mərhələlərə bu o zaman baş verər ki, Kim Çen İn hər şeydən imtina etsin, yaxud da fiziki cəhətdən ortadan götürülsün və onun yerinə bu layihəni həyata keçirmək iqtidarında olan biri gəlsin. Kim Çen İn isə bunları yaxşı bilir və eyni zamanda geri çəkilmək və bu istiqamətdə

güzeştə getmək fikri də yoxdur".

Ekspertin sözlərinə görə, bu problemə baxışda Rusiya və xüsusilə Çin faktorunu hər zaman diqqətdə saxlamaq lazımdır. Gələcəkdə ABŞ meyilli birləşmiş Koreyanın mövcudluğu hər iki dövlətin öz milli təhlükəsizliyi baxımından arzuolunan deyil. Əksi olarsa, təbii ki, qəbul olunur: "Bu görüşdən kimin qazanacağı məsələsinə gəlincə isə ortada nəticə yoxdursa hər hansı qazandıqdan söhbət gedə bilməz. Psixoloji cəhətdən isə Kimin üstünlüyü olacaq. Onu məhv etməyi qarşısına məqsəd qoyan, dünya üçün təhlükə sayan dünya super gücünün lideri ilə neytral bir məkanda görüşməsi nəticəsində asılı olmayaq təbii ki, Kimi daha çox üstün vəziyyətə salacaq. Başqa bir məsələ Donald Trampı bağlıdır. Hakimiyyət gələndən sonra onun qeyri-standart addımlarının şahidi çox olmuşuq. Mən onun bu görüşə razılıq verməsini həmin addımlardan biri kimi qəbul edirəm və tezliklə tamamilə fərqli bir addımın və ya bəyanatın şahidi olsaq buna heç də təəccüb etməyəcəyəm. Odur ki, bu görüşü hələlik kəşfiyyət xarakterli görüş kimi dəyərləndirmək olar. Görüşün ictimaiyyətə açıq olan hissəsində şablon ifadələr, istəklər ifadə olundusa, 48 dəqiqə davam edən ikitərəfli görüşdə nələrin olduğu hələ məlum deyil. Amma etiraf etmək lazımdır ki, uzun müddət hazırlanan, əhəmiyyətli hesab olunan bir görüşün bu qədər az müddət çəkməsi də müzakirə mövzularının, dediyim ki, dar olması bağlı ola bilər. Nəzərə alsaq ki, bu 48 dəqiqənin təxminən yarısını tərcüməçilər işləyiblər, o zaman 25 dəqiqəlik söhbətlə ciddi irəliləyiş olacağına da ümid etmərəm",

Politoloq Elxan Şahinoğlu bildirib ki, ABŞ prezidenti Donald Tramp Şimali Koreya lideri Kim Çen İnin Sinqapurda görüşü və imzaladıqları anlaşma 1980-ci illərin ortalarında Amerikanın keçmiş prezidenti Ronald Reyqanla SSRİ-nin ilk və son prezidenti Mixail Qorbaçovun görüşü və imzaladıqları anlaşmanı xatırladı: "ABŞ və SSRİ yola getmirdilər, dünyanı iki yərə - "mənimkilər" və "sizinkilər"ə bölmüşdülər. O zaman da Vaşinqton Moskvanın saqqızını oğurladı, başını tumarladı və böyük imperiyanı tarixin arxivinə göndərdi.

Əlbəttə, Şimali Koreya lideri Vaşinqtona hələ təslim olmayıb, ancaq ilk təmas avtoritar üsullarla idarə edilən rejim üçün sonun başlanğıcı ola bilər. Amerikada bu məqsədlə yüzlərlə beyin mərkəzi işləyir. Elə Sinqapurdakı görüşün baş tutmasında və Kim Çen İn hansı üsullarla yola getirilməsində həmin beyin mərkəzlərinin payı az deyil. Onlar indi növbəti hədəflər üzərində işləyirlər.

VIP sədri Əli Əliyev isə qeyd edib ki, Sinqapurda baş verən görüş dünyanın dəyişdiyinin əlamətidir. Avtoritarizmin daha bir istehkamı çökməkdədir. Görünür ki, Kim Çen İn atom silahını, avtoritar rejimini xalqın rifahına dəyişmək qənaətinə gəlib, haqqında nə qədər epitetlər deyilsə də, ağıllı birisi olduğu göz önündədir. Şimali Koreya tədricən vəziyyətdən çıxacaq.

Politoloq Şahin Cəfəri isə dünənə qədər bir-birini nüvə silahı ilə hədələyənlərin görüşünü böyük hadisə hesab edir. Koreya savaşı (1950-53) rəsmən bitir. Tarix yazılır. Ş.Cəfəri hesab edir ki, yaqın Tramp və Kim Nobel sülh mükafatı alaçaqlar.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

8 maydan sonra Rusiya-Ermənistan münasibətləri qeyri-müəyyən olaraq qalır. Həmin tarixdə baş nazir seçilən "gizli qərbçi" Nikol Paşinyan hələ ki müttəfiq Rusiya ilə münasibətləri əvvəlki yüksək səviyyədə necə saxlamaq barədə baş sındırır. Çünki bir "ayağı" Qərbdə olan Paşinyanı Moskva artıq ilkin olaraq "dışına vurub".

Rusiya belə görünür, Ermənistan gedən siyasi proseslərə daha seyrçi qalmaq niyyətində deyil. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, artıq Moskvanın bu yöndə hərəkətliyi müşahidə olunmaqdadır. Məsələn, dünən "Jamanak" qəzeti öz mənbələrinə istinadən yazıb ki, Rusiya Ermənistanı satdığı qazı bahalaşdırmaq istəyir. "Bu, Ermənistanın yeni rəhbərliyinə təzyiqlik vasitəsidir", - deyər nəşr təlaşla qeyd edib.

Qəzet yazıb: "Rusiya Ermənistan üçün təbii qazın qiymətini 2018-ci ilin sonunadək min kub metr üçün 150 dollar müəyyən edib. İndi isə sərhəddə qazın qiymətinin dəyişə biləcəyinə işarə edərək, Ermənistanın yeni rəhbərliyini yola gətirmək üçün ona təzyiqlik etməyə çalışır. Rusiyanın planı aydındır - qaz bahalaşsa, bu, indiki hakimiyyətin reytinginə neqativ təsir edəcək".

Bu şəksiz ki, belədir. Nədən ki, təbii qaz strateji əhəmiyyətli enerji daşıyıcısıdır və onun bahalaşması avtomatik şəkildə kasıb ölkədə yeni bahalaşma dalğası yaradacaq. Məsələ həm də ondadır ki, Ermənistan alternativ İran qazından da istifadə edə bilmir. Çünki işğalçı ölkədə qaz təchizatı və qazpaylayıcı sistem bütünlüklə Rusiyanın "Qazprom" şirkətinin mülkiyyətidir. Yeni monopoliya məsələsi. Eləcə də iqtisadiyyatın digər sahələri, olan-qalan böyük müəssisələr Rusiyanın nəzarətindədir.

Maraqlıdır ki, məhz baş verənlər fonunda Nikol Paşinyan dünən İrevanda Rusiyanın Ermənistanı yeni təyin olunan səfiri Sergey Kopirkinlə görüşüb. "Yeni Müsavat" erməni qaynağına istinadən xəbər verir ki, görüşdə ikitərəfli əlaqələrin perspektivi diqqət mərkəzində olub.

Görüş zamanı Paşinyan səfirə "Rusiya ilə Ermənistan arasında dostluq və müttəfiqlik münasibətlərində yeni mərhələnin başladığını" deyib. İkitərəfli əlaqələrin bütün sferalar üzrə inkişafında ölkəsinin maraqlı olduğunu söyləyib. Bir daha Ermənistandan ötrü KTMT və Avrasiya İqtisadi Birliyi çərçivəsində qalib əməkdaşlığı davam etdirməyin vacibliyini vurğulayıb.

Diqqət edildisə, artıq bununla neçənci dəfədir ki, Nikol Paşinyan sanki suçlu kim Rusiya rəsmiləri ilə görüşdə işğalçı ölkənin yeni rəhbərliyinin Kremlə sadıqlığını sübut etməyə çalışır. Görünür, Paşinyan özü də yaxşı bilir ki,

Moskva onun səmimiyyətinə inanmır. İnanmamaqda da haqlıdır. Paşinyanın öz komandasını müstəsna olaraq qərbönlü kadrlardan, hətta Putini söyənlerden təşkil etməsi, Təhlükəsizlik Şurasına belə "Amerikanın adamı"ni rəhbər qoyması ad özlüyündə çox şey deyir.

Bu üzəndən hələ ki Qərblə də möhkəm əlaqələr qura bilməmiş baş nazir Paşinyan Rusiyanın Ermənistanın yeni

Ermənistanında bütün situasiyanı nəzarətə götürməsinə çox sakit yanaşdı. Çünki ele zənn edilirdi ki, Paşinyanın komandası Rusiya ilə əlaqələrin daha da genişləndirilməsində maraqlı olacaq. Paşinyan ilk xarici səfərini Rusiyaya edərək Putinlə görüşsə də, sonradan apardığı bir çox təyinatlar Moskvada qıcıq yaratdı. Belə ki, Paşinyan Ermənistanında bir neçə açar vəzifəyə antirusiya əhval-ruhiyyəsini gizlətməyən

ordusunun müəyyən əməliyyatlara başlaması ehtimalı artır. Ümumiyyətlə, Kremlin bir növ Naxçıvanla Paşinyana müəyyən mesaj verdiyini və Ermənistanın yeni rəhbərliyini Rusiyanın maraqlarından kənar addımlar atmaqdan çəkinməyə çalışdığını düşünürəm. Hesab edirəm ki, Rusiya Azərbaycanın növbəti əməliyyatlarına da qarışmayacaq və bu, Paşinyan hökumətinə növbəti mesaj xarakteri daşı-

Ermənistanı təzyiqlik başladı

Moskva qaza "basır" ...

Rusiya işğalçı ölkəyə satdığı mavi yanacağı bahalaşdırır - kritik gəlişmə; erməni nəşri: "Bu, Ermənistanın yeni rəhbərliyinə təzyiqlikdir, qiymət qalxsa, indiki hakimiyyətin reytingi düşəcək"; Paşinyanın "qanının arası"na hələ ki çempionat girir, çünki...

hökumətini gözəndən salmaq üçün bəzi preventiv tədbirlər görəcəyindən ciddi şəkildə təlaşlanır. Söhbət iqtisadi xarakterli təzyiqlik nəcəqləri, qaz şantajı ilə yanaşı, əlbəttə ki, Qarabağ məsələsində İrevanı qəliz duruma salmaqdan gedir. Naxçıvan istiqamətində Azərbaycan ordusunun irəliləməsinə Rusiyanın susqun reaksiyası bunun anonsu sayıla bilər.

"Dağlıq Qarabağ və ya sərhədyanı regionlarda işğalçı Ermənistanı qarşı müəyyən əməliyyatların bundan sonra da başlaması ehtimalı yüksəkdir". Bu sözləri Azərbaycan ordusunun son Naxçıvan əməliyyatı ilə bağlı bəzi suallara aydınlıq gətirərkən ekspert Natiq Cəfəri deyib (axar.az). Onun sözlərinə görə, Paşinyanın son zamanlar Ermənistanında hüquq-mühafizə sistemində ciddi dəyişikliklərə start verməsi Moskvanı əməllicə qıcıqlandırdı.

"Rusiya Paşinyanın komandasının hakimiyyətə gəlməsinə və hər hansı formada

gənc kadrları təyin etdi. Açıqı, Paşinyanın Ermənistanında hüquq-mühafizə sistemində ciddi dəyişikliklərə start verməsi Rusiyanın xoşuna gəlmir. Rusiya Ermənistanında təhlükəsizlik sektoruna nəzarət etməyə xüsusi önəm verir. Paşinyanın atdığı addımlar Moskvada ciddi qıcıq yaratdığından Rusiya Azərbaycanın Naxçıvanda apardığı əməliyyatlara qarışmadı. Bu fonda Dağlıq Qarabağ və ya sərhədyanı regionlarda işğalçı Ermənistanı qarşı müəyyən əməliyyatların bundan sonra da başlaması ehtimalı yüksəkdir", - deyər o qeyd edib.

Ekspertə görə, Azərbaycanın növbəti əməliyyatlarında Rusiyanın da rolu olacaq: "Çünki Azərbaycan ordusu son illər kifayət qədər güclənib. Qarabağda genişmiqyaslı əməliyyatların başlamaması məhz Rusiya faktoru ilə bağlıdır. Ancaq indi situasiya dəyişib. Əgər Rusiya bu dəfə də Azərbaycana mane olmasa, ordumuz daha kəskin addımlar atacaq. Bu nöqtəyi nəzərdən gələcəkdə Azərbaycan

yacaq. Nə qədər ki, Paşinyan hökuməti Rusiyanı qıcıqlandıracaq addımların sayını artıracaq, o zaman müttəfiqlərin araları da dəyəcək. Bu isə Azərbaycanın strateji maraqlarına uyğundur".

Ekspertin qənaətinə, Paşinyan Rusiyanın maraqlarını təmin edəcək addımlar atmasa və Avropa ilə intensiv şəkildə yaxınlaşsa, o zaman Rusiya Qarabağla bağlı Azərbaycana yaratdığı maneələri hissə-hissə aradan qaldıra bilər. "Azərbaycanın müxtəlif kanallar vasitəsilə Rusiya ilə kifayət qədər sıx əlaqələri var", - deyər o əlavə edib.

Qeyd edilənlərdən belə qənaət hasil olur ki, əslində Moskva Paşinyan və komandası ilə bağlı konkret plan üzərində düşünür. Ancaq Qərbi qıcıqlandırmamaq üçün bu plan yəqin ki, Rusiyadakı futbol çempionatı bitməmiş işə salınmayacaq. Necə deyirlər, erməni baş nazirin "qanının arası"na hələ ki, çempionat girir...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Rusiyanın G-8-dən izolyasiyasının xeyrindən çox zərəri var

Politoloq: "Rusiyanın dünya siyasətinə təsiri G-8-dən kənar qoyulandan sonra çoxalır"

Kanadanın Kvebek vilayətində keçirilən G-7 sammitinə Rusiyanın buraxılmaması müzakirə mövzularından biridir. Almaniya kansleri Angela Merkel G-8-ə qayıtması üçün Rusiya qarşısında şərt qoyub. Kansler deyib ki, Rusiyanın "Böyük səkkizlik" (G-8) formatında danışıqlar masasına qayıtması, yalnız Ukrayna münasibətinin həlli üzrə Minsk razılaşmalarının icrasında irəliləyiş olarsa mümkündür.

Merkel vurğulayıb ki, böhranların həllində Rusiya Qərb ölkələrinə lazımdır, amma onun G-8 formatına qayıtması üçün Şərqi Ukraynadakı münaqişədə gərginliyin azaldılması olduqca vacibdir.

ABŞ prezidenti Donald Tramp isə Rusiyasız G-7 ölkələri liderlərinin görüşünün keçirilməsini əhəmiyyətsiz adlandıraraq bəyan etmişdi ki, Rusiya mütləq "Böyük səkkizliyin" tərkibinə qaytarılmalıdır. Lakin Avropa ölkələri buna qəti etiraz ediblər.

Ekspertlər hesab edir ki, Rusiya faktoru ABŞ-la müttəfiqlərini qarşı-qarşıya qoymaqdadır. G7 sammiti bunu bir daha nümayiş etmiş oldu.

Rusiyanın G-7 ölkələri tərəfindən kənar saxlanması bu ölkənin nəzarətdən kənar qalmasına və əslində bu vəziyyətin mənfi nəticələrə gətirib çıxaracağına səbəb ola bilərmi? Hansı mənfi nəticələri ola bilər?

Siyasi analitik Yeganə Hacıyeva "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, təkcə G-7 formatı deyil, ümumiyyətlə son illərin global siyasəti, təhlükəsizlik mövzusunda keçirilən sammitlərinin hamısında Qərb ölkələrinin Rusiyanı izolyasiya etmək üçün istifadə olduğunu görürük.

Sırf G-7 formatında Rusiyanın izolyasiya edilməsi isə Rusiyanın Kırımı ilhaq etməsinə, Şərqi Ukraynanın Donetsk vilayətində hərbi separatizm və bu qüvvələrin Donetsk səmasında sərhədi təyyarəsini vurulmasına cavab olaraq atılıb. Paralel olaraq ABŞ və Avropa Birliyi Rusiyaya qarşı çoxpilləli və əhatəli iqtisadi və siyasi sanksiyalar paketi tətbiq etdilər: "Bu sanksiyalar və Rusiyanın beynəlxalq izolyasiyası Qərbə, Avropa Birliyi ölkələrinə nə verdi və Rusiya bu proseslərə cavab olaraq hansı addımları atdı? Rusiya bu addımlara cavabı qlobal səviyyədə iki istiqamətdə siyasəti və təhlükəsizlik istiqamətində sistemli olaraq həyata keçirir. Məhz bu sanksiyalardan sonra Rusiya ABŞ və Şərqi Avropa ölkələrində keçirilən seçkilərdə kənar təbliğat vasitələri ilə demokratik təsisatların laxlamasına gətirib çıxaracaq addımlar atdı, İngiltərənin və Avropa Birliyinin bütövlüyünün zədələnməsinə gətirib çıxaran BREXIT-nin həyata keçməsinə rol aldı, Almaniya, Avstriya və Belçikada miqrant vətəndaşlarının iştirakı ilə seçkilərdə faşist əhval-ruhiyyəli siyasəti qüvvələrin inkişafına səbəb oldu, Şərqi Avropa ölkələrindəki seçkilərdə demokratik qüvvələrin iflasına səbəb ola biləcək addımlar atdı, İspaniyada Katoloniya separatçılarının dəstəklənməsi ilə separatçı referendumun qəbul olunmasında rol aldı. Paralel olaraq Yaxın Şərqdə, Suriya və İraqda İŞİD-lə, Mərkəzi Asiyada Əfqanıstan və Pakistanda isə Talibanla şübhəli təhlükəsizlik əməliyyatları apardı, nəhayət, Suriyada müharibədə iştirak etdi və sair.

Bütün bunlar Rusiyanı sıxışdırmanın və sanksiyaların cavabı olaraq atılan addımlardır. Rusiyanın ABŞ və Avropa Birliyi sanksiyalarına cavab olaraq atdığı addımlar qısamüddətli hesabda Rusiya üçün uğurlu nəticələr verməkdədir".

Əhəd Məmmədli isə bildirdi ki, Qərb ölkələri Ukraynanı salıblar dalana, indi isə ruslardan xahiş edirlər Şərqi Ukraynada vəziyyəti gərginləşdirməsin: "Şərqi Ukraynanın yarısı işğal altındadır. Merkel Rusiyadan Şərqi Ukraynadan tamamilə çıxmasını tələb etmək əvəzinə, işğalçı dövlətdən xahiş edir ki, vəziyyəti gərginləşdirmə. Qərbə gözüyumuş inananlar Ukraynanın indiki vəziyyətinə baxsınlar, dərs çıxartsınlar. G-8-ə gəldikdə isə, Çin bu təşkilatda yoxdur, İtaliya var. Dünya siyasətinə Çinin təsiri böyükdür, yoxsa İtaliyanın və yaxud Yaponiyanın? Təbii ki, Çinin. Ona görə Rusiyanın bu qurumda olmağı, ya olmamağı çox şeyi dəyişmir. Onsuz da Putinin ayağına Merkel də gəldi, Makron da. Rusiya yenə də istədiyini edir və bu ölkənin dünya siyasətinə təsiri G-8-dən kənar qoyulandan sonra azalmayıb, əksinə, çoxalır".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Dünya ölkələrində yenidən iqtisadi böhranın dərinləşməsi ilə bağlı məlumatlar doladır. Belə ki, Dünya Bankının ekspertləri bildiriblər ki, dünyada ÜDM məhsul sürətlə azala bilər. Bu səbəbdən ölkələr arasında iqtisadi qarşılıqlar yaşana bilər. İnkişaf etməkdə olan bazarlarda borc öhdəliklərinə görə defolt yaşana bilər. Faiz dərəcələrinin artması ABŞ-da pul kredit siyasətinin zəifləməsinə səbəb olacaq deyən ekspertlər qeyd edib.

Məsələ ilə bağlı tarix üzrə fəlsəfə doktoru İbrahim Mehdiyev də özünün müəllif yazısında maraqlı fikirlər bildirib. O son dövrdə baş verən prosesləri sadalayaraq qeyd edib: "Ancaq iyunun 1-dən ABŞ-ın Avropa polad və alüminiumuna yüksək tarifləri qüvvəyə mindi, yeni neqativ gözlənti doğruldu. Bunun ardınca Avropa İttifaqı ABŞ-dan idxal olunan - Harley Davidson motosikllərindən cins paltar, qış eti və portağal suyuna qədər, 2.8 milyard avro dəyərində məhsullara tarifi yüksəltdi. "Tit-for-tat", yeni "qisas qisas" adlanan cavab tədbirlər neqativ gözləntiləri daha da ağırlaşdırdı. Nəhayət, son olaraq, Donald Trampın "Böyük yeddi"nin Kanadadakı görüşünün yekun sənədini imzalamaqdan imtina etməsi, daha sonra qarşılıqlı ittihamların səsləndirilməsi vəziyyəti daha da ağırlaşdırdı. Dövlətlərin ticarət siyasətinin yaratdığı global risk bütün başqa riskləri üstələdi. Artıq resessiya gözləntiləri yenidən artmağa başlayıb. Resessiya isə Avropa İttifaqında 1) istehsalın aşağı düşməsi, 2) iş yerlərinin bağlanması, 3) alıcılıq qabiliyyətinin məhdudlaşması, nəhayət, 4) ABŞ-la Avropa İttifaqı arasındakı ticarət müharibəsi avronun dəyər itirməsi deməkdir".

Dünyada iqtisadi böhran mesajları: Azərbaycanı nə gözləyir?

İqtisadçı: "Təsirləri minimal həddə saxlamaq üçün ilk növbədə ölkənin valyuta ehtiyatlarını artırmalıyıq"

Məlumat üçün onu da qeyd edək ki, dünyada ilk beynəlxalq iqtisadi böhran 1857-ci ildə baş verərək ABŞ, AFR, İngiltərə və Fransa'nın təsərrüfat və ictimai həyatına zərbə vurub. Böhranın səbəbi isə dəmiryol şirkətlərinin kütləvi iflası və aksiyalarının düşməsi olub. Fond bazarının çökməsi isə

ABŞ bank sistemində böhrana şərait yaratmışdı. Növbəti beynəlxalq iqtisadi böhran 1873-cü ildə Avstriya və Almaniyada baş verdi. 1873-cü ildə yaranan bu böhran iri maliyyə böhranı kimi qiymətləndirilir. Böhranın yaranmasına səbəb Latın Amerikasında kredit artımı və Almaniyada olan daşınmaz əmlak bazarının spekul-

yativ artımı olmuşdu. Hazırda da Amerika fərqli siyasətlər ortaya qoyur. Dünyada iqtisadi böhran dərinləşsə, bunun Azərbaycan üçün hansı təsirləri olacaq? "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadi elmlər doktoru Fikrət Yusifov bildirib ki, hazırda böhranın simptomları görünürsə də, tam böhran şəraitinin de olduğunu söyləmək doğru

deyil: "Yeni 2007-2008-ci illərdə global maliyyə böhranı ilə başlayıb, sonradan global iqtisadi böhrana çevrilmiş vəziyyətin fəsadları bu günə qədər davam edir. Belə bir şəraitdə proseslərin bundan sonra necə davam edəcəyinə təminat yoxdur. Çünki hadisələrin siyasi müstəvidə necə davam etməsindən çox şey asılıdır. Dünyəyə qədər kimsə təsəvvür etmədi ki, ABŞ prezidenti ilə Şimali Koreya rəhbəri arasında görüş baş tutacaq və onlar bir-birlərinin əlini sıxacaqlar. Dünya siyasi müstəvisində bu hadisə ilə yeni və gözlənilməz bir addım atıldı. O cümlədən Yaxın Şərqdə xüsusilə Rusiya və Qərb qarşılıqlarının hara qədər davam edəcəyi, nə ilə bitəcəyi də bilinmir. Bütün bunlarla yanaşı, həm də ABŞ-ın İrana qarşı sanksiyaları da var ki, bu da gündəmə gəlib. Bu hadisələr dünyanın siyasi müstəvisində proseslərin necə sürətlə dəyişməsinə işarədir. Təbii ki, siyasi müstəvidə baş verən hadisələr iqtisadiyyatdan da yan keçmir. Xüsusilə neftin qiymətləri ilə bağlı məqamlar da bura daxildir. Əgər neft hasil edən ölkələrin yerləşdiyi bölgələrdə hər-

bi, ictimai-siyasi gərginlik artırsa, bu, qiymətlərə də təsir edir. Bu gün neftin qiymətləri artıq 80 dollar civarındadır. Düzdür, artıq qiymətlərdə azalma prosesləri baş verir. Ancaq hər halda, nəzərə alaq ki, qiymətlər il yarım bundan öncə ilə müqayisədə xeyli yüksəkdir. Təbii ki, dünyada iqtisadi böhranı yenidən baş verməyəcəyinə heç bir təminat yoxdur".

İqtisadçı bildirib ki, böhran dərinləşsə, Azərbaycan özünü bundan sığortalamaq üçün addımlar atmalıdır: "İlk növbədə ölkə iqtisadiyyatının neftdən asılılığını optimallaşdırmaqla bağlı hökumətin müəyyən etdiyi proqramın qısa zaman kəsiyində reallaşmasına nail olmalıyıq. Neftin qiymətləri dünya bazarında çox qeyri-sabit durumdadır. Bu qiymətlər istənilən vaxt qalxa, istənilən zaman da enə bilər. Ona görə də iqtisadiyyatımızın dünya iqtisadiyyatında baş verən proseslərdən daha az asılı olması üçün bu məsələnin həllində sürətli hərəkətlər etməliyik. Dünyada baş verən iqtisadi böhranla bağlı fikirlərə gəlincə isə deyim ki, bu baş verərsə Azərbaycana da müəyyən təsirləri olacaq. Bu təsirləri minimal həddə saxlamaq üçün ilk növbədə neftin qiymətinin yüksək olduğu şəraitdə ölkənin valyuta ehtiyatlarını kifayət qədər artırmalıyıq. Eyni zamanda çalışmalıyıq ki, qeyri-neft sektorunun daha sürətli inkişafına nail olaq".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bağlanan banklardakı əmanətlərin taleyi qaranlıq olaraq qalır

Əkrəm Həsənov: "Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun yeni rəhbəri gözləntiləri doğrultmur"

Azərbaycanın bank sektorunda problemlər davam edir. Bir çox mütəxəssislər zəif bankların bağlanması prosesinin bu il də davam edəcəyini proqnozlaşdırırlar. Bu isə daha çox sayda insanın banklara əmanət etdiyi vəsaitlərdən məhrum olması deməkdir.

Xatırladaq ki, son 3 ildə Azərbaycanda 13 bank bağlanıb. Bu banklarda qalan əmanətlərin bir hissəsi - qorunan əmanətlər Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən qaytarılıb. İndiyədək fond tərəfindən bağlanan banklar üzrə 800 milyon manata yaxın belə ödəniş həyata keçirilib. Qanunvericiliyə əsasən qorunmayan əmanətlərin ödənişi isə bağlanan bankların əmlakının satışından, habelə verilən kreditlərin qaytarılmasından toplanan vəsait hesabına kompensasiya olunmalıdır.

Bağlanan bankların bir çoxunun əmlakı və kreditləri əmanətlərin qaytarılması üçün yetərli olsa da, bəzi

banklarda vəziyyət gərgindir. **Bank sahəsi üzrə mütəxəssis, bağlanan "StandardBank" Kreditorlar Komitəsinin rəhbəri Əkrəm Həsənovun** sözlərinə görə, bağlanan banklarda qorunmayan əmanəti olanların heç biri qoyduğu pulun hamısını geri ala bilmir: "Müflisləşmənin mənası budur ki, müflisləşən bankın kifayət qədər vəsaiti yoxdur ki, bütün borclarını versin. Əmanət də borclardan biridir. Hər bir halda, əmanətçilər pullarını tam şəkildə geri ala bilməyəcəklər. Əksər banklarda əmanətçilər az da olsa, qoyduqları məbləğin bir hissəsini ala bilərlər. Yeni söhbət qorunmayan əmanətlərdən gedir. Son

vaxtlar Əmanətlərin Sığortalanması Fondu qorunan əmanətlərin də bəzilərinin qaytarılmasından qanunsuzluğa yol verərək imtina edir. Lakin qorunan əmanətlərin böyük hissəsi artıq qaytarılıb. İki bankla bağlı vəziyyət çox pisdir. Bunlar "Texnikabank" və "StandardBank"dır. Onların əmlakı və kreditləri heç qoru-

nan əmanətlərin qaytarılmasını belə təmin etmir. Ola bilsin ki, digər banklardan da belə vəziyyətdə olanlar var. Əmanətlərin Sığortalanması Fondu çox qeyri-şəffaf işləyir deyərək bu haqda dəqiq məlumat əldə etmək mümkün olmur. Qanuna görə, fond 3 ayda bir dəfə bütün kreditçilərə bankın maliyyə vəziyyəti haq-

qında məlumat təqdim etməlidir. Lakin bunu etmirlər, bu isə fondun nə qədər düzgün işləməsinə şübhələr yaradır".

Bağlanan banklar arasında yeganə olaraq "StandardBank"ın əmanətçiləri bankı müflisləşməyə gətirib çıxaran hüquqi və fiziki şəxsləri məhkəməyə veriblər: "Azərbaycanda ilk dəfə olaraq bank sektorunun əsas nəzarətçisi olan Mərkəzi Bank, onun İdarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmovu, baş direktoru Rəşad Orucovu, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Direktorlar Şurasının sədri Rüşad Aslanlı, baş icraçı direktoru İbrahim Alişovu, bankın İdarə Heyətinin keçmiş sədrləri Səlim Krimanı, Xəliq Əhədovu, Abbas Nəsibovu və bir audit şirkətini məhkəməyə vermişik. Bu adamların, qurumların günahı üzündən "StandardBank" uzun illər boyu müflis həddində olaraq fəaliyyət göstərmişdir. Bu, çox uzun prosesdir, lakin əmanətçilərin başqa yolu

yoxdur. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası və Əmanətlərin Sığortalanması Fondu məsələyə məsuliyyətsiz yanaşır və əmanətçilərin hüquqlarını qorumurlar".

Ə.Həsənov bildirir ki, yalnız "StandardBank"da əhalinin 157 milyon manat əmanəti, şirkətlərin 400 milyon manatı qalıb. Daha 460 milyon manata yaxın vəsait isə ƏSF-nin qaytardığı qorunan əmanətlərdir: "Digər banklar üzrə belə məlumatlar açıqlanmır. Heç bir bankın əmanətçisi bankın durumu barədə məlumatlandırılmır. Əmanətlərin Sığortalanması Fondu belə məlumatları tam qapalı saxlayır. İstər dövlət, istər özəl qurum olsun, ailə olsun - maliyyə məsələlərində şəffaflıq yoxdursa, deməli, orada dürüstlük böyük şübhə altındadır".

Mütəxəssisin dediyinə görə, bağlanan banklarda qalan qorunmayan əmanətlərin həcmi təxminən 2 milyard manata yaxındır: "Dəqiq məlumat, əlbəttə, fonddadır. Fondun yeni rəhbərliyindən gözləntilər çox idi, amma təəssüf ki, onlar doğrulmur".

□ DÜNYA,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan ordusunun Naxçıvan istiqamətində lokal uğurlu əməliyyatı Ermənistanın yeni hakimiyyəti üçün "soyuq duş" effekti verib. Erməni tərəfinin reaksiyasından belə qənaət hasil olur ki, rəsmi İrəvan hadisənin önəmini kiçiltməyə çalışaraq, öz xalqını sakitləşdirməyə cəhd etsə də, erməni toplumu qəfil "Naxçıvan sindromu"ndan artıq lazımı nəticəni çıxarıb və zəruri siqnalı alıb.

Bu da ondan ibarətdir ki, Ermənistanda hakimiyyətdə hansı qüvvə olur-olsun, Azərbaycan heç vaxt işğalla barışmayacaq və öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Bunun isə iki yolu var - müharibə və sülh. Əfsus ki, baş nazir Nikol Paşinyanın sərgilədiyi ritorika ikinci yolu daha da mümkün-süz etməkdədir. Ümid edək ki, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin bu həftə Ermənistanə nəzərdə tutulan səfəri zamanı vasitəçilər "yuxarıdan gedən" Paşinyana "bəzi şeyləri" anladacaqlar.

Xüsusən də böyük sülhün alternativinin müharibə olduğuna onu inandırma biləcəklər. Əks halda, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün lokal deyil, genişmiqyaslı əməliyyatlara əl atmalı olacaq. Naxçıvan olayı bu

xüsusda tək işğalçı ölkəyə yox, həm də beynəlxalq birliyə ünvanlanmış aydın mesaj sayılmalıdır. Hər halda, Azərbaycan milyardlar xərcləyib aldığı müasir silahları və hərbi texnikanı uzun müddət vitrinə qoymaq niyyətində deyil.

"Azərbaycan addım-addım öz sərhədləri üzərində bütün nəzarəti bərpa edəcək". Bunu axar.az-a Azərbaycanın keçmiş xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov deyib. Sabiq nazir Azərbaycan ordusunun bir neçə gün əvvəl Naxçıvanda əldə etdiyi uğuru çox yüksək qiymətləndirib.

"Bu uğur Azərbaycan ordusunun öz gücünə arxayın olduğunun əsas göstəricisidir. Azərbaycan rəhbərliyinin siyasi iradəsi torpaqlarımızı hərbi yolla işğaldan tam şəkildə

Ankaradan Bakıya mühüm

Qarabağ mesajı: "Savaş başlasa..."

Konfliktin həllində qardaş ölkənin rolu artır; **politoloq:** "Ermənistan rəhbərliyi ciddi seçim qarşısındadır..."

azad etməyə imkan verir. Bu, ermənilərə çox vacib bir siqnal idi. Buna görə də hesab edirik ki, Naxçıvandakı uğurumuz Azərbaycan və onun xalqı üçün çox vacib bir addım oldu. Azərbaycanın öz sərhədləri üzərində addım-addım bütün nəzarəti bərpa edəcəyinə heç bir şübhə yoxdur", - deyərək qeyd edib.

T.Zülfüqarov İrəvanın qeyri-konstruktivliyi ucbatından danışıqlar prosesinin heç bir nəticə vermədiyini deyib və işğalçıya qarşı güc tətbiq olunmasını mümkün sayıb: "Azərbaycan Ermənistanə hücum etmədi, sadəcə olaraq, öz sərhədinə nəzarətini bərpa etdi. Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarını azad etmək üçün genişmiqyaslı əməliyyatlara başlayacağını heç vaxt istisna etmədim. Belə görünür ki, işğalçıya qarşı güc tətbiq olunması qaçılmazdır. Bu da Ermənistanə ciddi siqnalıdır. İrəvan "ya sülh, ya da müharibə" variantından birini seçməlidir. Ermənistan rəhbərliyi də yaxşı başa düşür ki, ciddi seçim qarşısındadır. Dolayısı yolla olsa da, Paşinyan buna cavab verdi və sülhə də, müharibəyə də hazır olduğunu bildirdi. Bu baxımdan

Azərbaycanın siyasəti və atacağı addımlar artıq erməni tərəfinə bellidir".

Yaranmış durumda, yeni müharibə ehtimalının xeyli artdığı dövrdə şübhəsiz ki, Azərbaycanın öz tərəfdaş və müttəfiqləri ilə əlaqələri məxsusi önəm kəsb edir. Söhbət öncəliklə qardaş Türkiyə ilə strateji müttəfiqliyi bütün sahələr, o cümlədən hərbi sfera üzrə daha da dərinləşdirməkdən gedir. Buna da şübhə yox ki, Türkiyədə 24 iyun seçkilərinin nəticələrindən asılı olmayaraq, Dağlıq Qarabağ problemi, Azərbaycana dəstək məsələsi qardaş ölkənin bütün siyasi qüvvələri üçün ən aktual mövzulardan biri kimi qalacaq.

Konfliktin istər sülh, istərsə də hərbi yolla həllə isə həm də Türkiyənin bölgədəki rolundan asılı olacaq. Nə yaxşı ki, bu rol, nüfuz ilbəl artır. 24 iyun seçkilərindən qardaş ölkənin daha da güclü çıxacağına şübhə etmirik. Hazırda Ermənistanın Naxçıvana artan iştahını nəzərə alsaq, Türkiyə-Azərbaycan ittifaqının önəmi indi xeyli artmış sayıla bilər. Bu yerdə yada salaq ki, Türkiyə Qars müqaviləsinə görə,

Naxçıvanın əsas qorant ölkələrindən biridir.

"Əgər Türkiyə vaxtında lazımı gücə malik olsaydı, Azərbaycan ərazilərinin işğalına imkan verməzdi". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu söyləyib. Türkiyənin baş diplomatu onu da deyib ki, Azərbaycan Türkiyənin strateji tərəfdaşdır və Ankara Bakıya hərtərəfli kömək göstərməyə davam edəcək.

Türkiyə XİN başçısının bu açıqlaması Azərbaycan üçün olduqca önəmlidir və bir daha qardaş ölkə üçün Qarabağ məsələsinin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsinin hansı dəyərdə olduğunu ortaya qoyur. Bu, eyni zamanda işğalçı Ermənistanə, onun yeni rəhbərliyinə, ermənilərin havadarlarına mesajdır ki, güclü Türkiyə xüsusən də bundan sonra daim Azərbaycanın yanında olacaq. Nəhayət, vasitəçi dövlətlər də daxil, hamıya aydın bir ismarıqdır ki, savaş başlasa, bu dəfə Türkiyə 90-cı illərdəki kimi yalnız aktiv neytrallıq göstərməklə kifayətlənməyəcək.

Bu realığı yəqin ki, ən çox Ermənistanda bilirlər. Əslin-

də qardaş ölkənin hərbi xarakterli hər hansı dəstəyi olmadan da Azərbaycan işğalçı ilə bacarar. Kifayətdir ki, Rusiya analoji dəstəyi Ermənistanə verməsin. Lakin vəziyyətin daha bir özəlliyi odur ki, şimal qonşumuz Qarabağa görə Türkiyə ilə üz-üzə gəlməkdə maraqlı deyil. Ən azı ona görə ki, hazırda iki dövlət arasında iqtisadi-ticarəti, energetik (çoxmilyardlıq Akkuyu AES layihəsi) və hətta hərbi-texniki sahələr üzrə əməkdaşlıq (S-400 kompleksləri) yüksələn xətlə davam edir.

Bundan əlavə, Ankara Moskvaya qarşı ABŞ və Avropa Birliyinin sanksiyalarına qoşulmayan bir neçə böyük dövlətdən biridir. Rusiya bütün bunları görməzlikdən gələ bilməz. Üstəgəl, Azərbaycan da Rusiya üçün vacib, önəmli qonşulardan biridir. İstisna deyil ki, hansısa məqamda Moskva və Ankara mövcud realıqları, bölgədə gedən prosesləri və Qərbe sarı boylanan Ermənistanın davranışını nəzərə alaraq Dağlıq Qarabağ məsələsində ortaq məxrəcə gəlsin. Bu anlaşma hərbi xarakterli de ola bilər...

Raket bölmələrimiz praktiki atışlar keçirib

Azərbaycan müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq raket bölmələri müasir tank əleyhinə idarə olunan raketlərin tətbiqi ilə praktiki atışlar keçirib. Müdafiə Nazirliyindən musavat.com-a verilən məlumata görə, atışlar döyüş şəraitinə maksimal yaxın vəziyyətdə gündüz və gecə vaxtlarında icra olunub.

Müasir və perspektivdə istehsal olunan tanklar, piyadaların döyüş maşınları (PDM) və digər zirehli texnika, eləcə də mühəndis qurğuları, uzunmüddətli atəş nöqtələri, aşağı hündürlükdə uçan hava hədəfləri, örtüdə və açıq ərazidə yerləşən canlı qüvvənin məhv etmə qabiliyyətinə malik olan komplekslər sutkanın istənilən vaxtında, aktiv və passiv maneələri istifadəsi şəraitində tətbiq edilə bilər. Komandanlıq təlimlərdə iştirak edən şəxsi heyətin döyüş hazırlığını yüksək qiymətləndirib.

Kürdlər Əsədlə barışır

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Suriya kürdləri prezident Bəşər Əsədin danışıqlar təklifini qəbul edib. "Sputnik" in xəbərində deyilir ki, "Suriya Demokratik Qüvvələri" (SDQ) qruplaşmasının siyasi qanadı "Demokratik Suriya Məclisi" Suriya rəhbərliyinin dialoq təklifini qəbul etdiyini açıqlayıb.

Təşkilatın yaydığı açıqlamada qeyd olunur ki, Dəməşqin danışıqlar təklifini qəbul edir. Bununla Suriyada qan axmasının dayandırılması, sabitliyin yaradılması, ölkənin yenidən inşa olunması müsbət addımdır.

Xatırladaq ki, Bəşər Əsəd mayın 31-də Rusiya kanalına verdiyi müsahibəsində kürdlərə xəbərdarlıq edib. Əsəd bildirib ki, eger kürdlər danışıqlardan imtina edərsə, hökumət onlarla zor dilində danışıcaq. Və kürdlərin əlindəki bölgələr ordu gücünə azad ediləcək. Eyni zamanda Əsəd amerikalıların Suriyanın şimalındakı kürd bölgələrini tərk etməsini tələb edib.

İndi isə kürdlər danışıqlar təklifini qəbul etdiklərini bəyan ediblər. Yeni yaxın zamanlarda Dəməşq və kürdlər arasında danışıqlar başlayacaq. Məlum olduğu kimi, kürdləri Suriyada əsas dəstəkləyən qüvvə ABŞ və Avropa ölkələridir. Doğrudur, 2014-2015-ci illərdə kürdləri hətta Avstraliya, Kanada kimi dövlətlər də silah və maliyyə yardımı ilə dəstəkləyirdilər. Ancaq Suriyada və İraqda İŞİD-ə qarşı savaşa kürdlərin əsas dəstəyi Vaşinqtondan idi. Təkcə 2017-ci ilin mayında Raqqa əməliyyatı üçün Pentaqon YPG-yə və onun təmsil olduğu SDQ-yə 300 milyon dollar dəyərində silah-sursat və texnika verdi. Hazırda Raqqa, Hasake şəhərləri də daxil olmaqla Suriyanın 25 faizdən çox ərazisinə kürdlər nəzarət edir. Təbii ki, Suriyada 20 baza ilə 2 mindən çox (rəsmi etirafa əsasən - K.R.) amerikalı, 5 hərbi bazası ilə Fransa ordusu və İŞİD əleyhinə koalisiya kürdləri dəstəkləyir. Təsədüfi deyil ki, İŞİD əleyhinə koalisiya Suriyada kürdlərə necə deyirlər, "toz qondurmur". Fevralda Rusiyanın "Vaqner" hərbi şirkəti kürdlərə hücum edərək amerikalıların sərt müdaxiləsi ilə üzleşdi və bunun əvəzini ağır şəkildə ödəməli oldu.

Ancaq indi Bəşər Əsədin bəyanatı qarşısında kürdlər tez geri çekildilər. Bunun isə çox incə bir səbəbi var. Kürdlər ötən il İraqda kürd muxtariyyətinin yaşadığı Kerkük məğlubiyətinin bənzərini Suriyada yaşamaqdan qorxurlar. Bunun üçün ən bariz hadisə isə Menbic anlaşması oldu. Kürdlər məhz Çavuşoğlu və Pompeo arasında iyunun 4-də Vaşinqtonda keçirilən görüş və əldə olunan razılaşmadan sonra səslerini çıxardılar. Xatırladıq ki, həmin anlaşmaya əsasən qarşıdakı 6 ayda Menbicin nəzarəti kürdlərdən alınacaq və ərazi Türkiyənin və müttəfiqlərinin nəzarətinə keçəcək. Kürdlər isə tərk-silah ediləcək. Plan 3 mərhələli olacaq və faktiki olaraq Mnebicin kürdlərin əlindən alınması ilə nəticələniləcək. Ankara isə bəyan edib ki, bu anlaşmanın təcridən digər bölgələrdə də tətbiq olunması nəzərdə tutulub. Halbuki kürdlər özlərini daha əvvəl Afrin də daxil olmaqla, bu bölgələrin sahibi kimi görürdülər. Ancaq indi aydın olur ki, Vaşinqtonun regionda öz maraqları var və bunun təmin olunması üçün kürdlərin mövqeləri nəzərə alınmaya bilər. Hansı ki, ötən ilin oktyabrında da elə oldu, Vaşinqton Türkiyə-İran-İraq ittifaqının qarşısında Bərzanini yalnız qoydu.

Menbic kürdlər üçün dərs kimi oldu. Kürdlər də anlaşırlar ki, Vaşinqtonun onlara dəstəyi maraqlarının təmin olunduğu müddətdə lazımdır. Əks təqdirdə, Vaşinqton Ankara, Bağdad, hətta Dəməşqin özü ilə anlaşa bilər və bu zaman kürdlər 100 il əvvəl olduğu kimi yenə də yalnız qala, dağlara sığına bilər.

Bu mənada indi kürdlərin Menbicdən dərhal sonra Əsədə "danişmaq" mesajı göndərməsi bir mənada reallığın doğurduğu məcburiyyətdir. Kürdlər bu dəfə də anlaşmadan qaçaqçılıqla, əldə etdiklərini tamamilə itirmək təhlükəsi çoxdur. Bu mənada ən optimal yol Rusiyanın dəstəklədiyi Bəşər Əsəd hökuməti ilə anlaşmaq və minimum da olsa güzəştlər əldə etməkdir. Təbii ki, kürdlərin Suriyada vəziyyəti heç bir halda 2011-ci ildən əvvəlki vəziyyətə dönməyəcək. Ona görə də tamamilə Vaşinqtondan, Ağ Evin maraqlarından asılı olmaqdan, kürdlər bu dəfə daha praqmatik olmağa çalışdılar.

3-4 aydan sonra Eldar Mahmudovun milli təhlükəsizlik naziri postundan qovulmasının 3 ili tamamlanacaq. Ötən müddət ərzində mətbuatda "MTN işi" adını almış proses çərçivəsində qurumun rəhbərliyində həbslər, təmizləmələr aparılıb. Hazırda proses dayandırılmış kimi görünür və işin başında duran adam azadlıqdadır. Eldar Mahmudovun və digərlərinin də həbsi ehtimalı yox səviyyəsindədir. "MTN işi"nin yarımçıq qaldığı çox aşkar görünür. Prosesin davamı olacaq-olmayacaq bilinmir. Proses başlanılan gündən Eldar Mahmudovun və digərlərinin həbsinin siyasi qərarlardan asılı olacağı haqda fikirlər də doladır. İstintaqın bu səbəbdən geniş və dərin aparılmadığı haqda da məlumatlar var.

İstintaqdan kənar saxlayan başqa səbəblər haqda danışırkən demişdi ki, sabiq nazir faktiki olaraq haram pullarla tikdiyi villasında onsuz da məhbus ömrü yaşamaqdadır: "Ancaq bu orqan vasitəsi ilə külli miqdarda vəsaitlər Beynəlxalq Bankla əlaqəli, həm də talançılıqla və korrupsiya ilə bağlı vəsaitlərin xaricə axını baş verib. Bu, milyardlarla ma-

lərle məhbəsə göndər. Çoxmərtəbəli cinayət yuvası əsil erməni məkri ilə işləyib. Milləti belə amansız sümürən heç bir mütəşəkkil cəza dəstəsi bir qurum boyda heç vaxt olmayıb. O adı və çəkist libasını xilas etmək üçün hər kəs cinayətinə görə cavab verməlidir. Çovdarovları vətəndaşlıqdan məhrum etmək onları İŞİD terrorçuları ilə eyni səviyyədə qe-

Eldar Mahmudovun həbs

edilməməsinin mübhəmləri

Deputat: "Milləti belə amansız sümürən heç bir mütəşəkkil cəza dəstəsi olmayıb"

Vaxtaşırı mediada belə fikirlər yayılır ki, Eldar Mahmudovu həbsdən müəyyən dövlətlər qoruyur. Bu sırada 2 xarici dövlətin adı çəkilir. Onun işdən çıxarılmasının da məhz həmin dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları ilə həddən ziyadə yaxınlaşması göstərilir. Fakt odur ki, Eldar Mahmudovun rəhbərliyi dövründə baş verən cinayətlərə görə bu gün cəza yerlərində onun dövründə vəzifə tutan MTN generaları, polkovnikləri cəza çəkirlər. Eldar Mahmudov isə həbsdən yayına bilir və ya yayındırılır.

Yada salaq ki, **Parlamentin Müdafiə və Təhlükəsizlik Komitəsinin** üzvü, deputat Zahid Oruc ötən müddətdə heyətə keçirilən istintaq tədbirləri, atılan addımlar və görülməli işlərlə bağlı "Yeni Müsavat"a geniş müsahibə vermişdi. Deputat demişdi ki, Eldar Mahmudov və dəstəsinin əməlləri Cinayət Məcəlləsinin onlarla maddəsinin təsiri altına düşür. Deputatın qəzetimizə verdiyi müsahibəsində "Eldar Mahmudov nə üçün həbs olunmur" sualına belə cavab vermişdi.

Sitat: "Ölkə rəhbəri iradəsini və sərt xarakterini göstərib. Yəni "toxunulmaz şəxs" yoxdur. Ona görə Eldar Mahmudovu "qoruyan daxili və xarici əl" versiyasını tamamilə kənara qoymaq olar. Onun şəxsiyyət probu o ölçüdə deyil. Belələrinin xarakter kimliyi, insan ma-

terialı və mənəviyyət əmsali onu daim hiş etməyə imkan vermir. Lakin şübhə etmərəm ki, xarici agentura mərkəzləri müxtəlif ssenarilərini bizə yeridərək böyük tələlər qurublar və bizim çəkist sayılan diletantları iradə ediblər. Azərbaycan təhlükəsizlik orqanları içərisində casus qrupları işləyib. Ona görə də hakimiyyətin həbs qərarı verməməsi ona lütfə bağlı deyil, zənn edirəm digər daha böyük miqyaslı planlardan irəli gəlir. Çünki dünyanın təhlükəsizliklə bağlı dosyalarını incələyəndə görürsən ki, düşmənlərin hamısına çıxmaq üçün baş günahkarı müəyyən qədər neytral meydanda saxlamalısan. Onda oğurlanan milyardlara və digər böyük akullara çıxmaq asanlaşacaq. Bu sifət əməliyyat taktikası kimi seçilə bilər. Əsas versiyalardan biri budur".

Deputat Eldar Mahmudov

nat vəsait deməkdir. Zənnimcə dövlət atdığı hər bir addımda baş vermiş fəsadların mümkün geri dönüşünü hesablayır. Lakin baş günahkarın aqibətindən asılı olmayaraq, həyatını və maddi varlığını qorumaq üçün terror qrupları kimi hərəkət edən çəkist bandası ilə mübarizədə ziyan çəkən və məhrumiyətlərə düşən hər kəsi "repressiya qurbanı" kimi tanımaq lazımdır. "Karvansaray" ticarət mərkəzinin taleyindən tutmuş, 8-ci kilometrde yerləşən bazara qədər geniş coğrafiyada və çeşiddə baş verənləri başqa adla qiymətləndirmək mümkün deyil. Həmin hadisələri indi təsvir edəndə adamın ürəyi bulanır, hiddət və qəzəb, intiqam və cəza tələbi bir-birinə qarşır. 1-ci mərtəbədə işgəncə ver, 2-ci mərtəbədə rəqəm oxu, 3-cü mərtəbədə ram edə bilmədiyin adamları saxta iş-

bul etmək demək olardı və Azərbaycan dövləti, milləti belə başkəsənlərdən xilas olardı. Lakin təhlükəsizlik orqanlarının fəaliyyətinə nəzarət edən qurumların təmsilçiləri də bu məsələdə məsuliyyət daşıyır. Eldar Mahmudov Beriyanı da bir qədər irəli gedib, tamahı qılıncından iti olub. Belə olan təqdirdə onu cəmiyyətdən izolyasiya edib məhbusa çevirmək yarımçıq qələbəyə çevrilir. Hər halda, prokurorluq orqanlarının qurduğu əməliyyat xəritəsi var. Ona görə səbrli olmaq lazımdır. Dzerjinski deyirdi ki, çəkistin isti ürəyi, soyuq beyni və təmiz əlləri olmalıdır. Eldar Mahmudov, onun şaykəsi isə tamamilə əksinə işləyib. Onun fəaliyyətini ifşa etmək o qədər də asan deyil. İstintaqın sonunda verilən qərar bir çoxlarının gözlədiyi kimi olacaq. Çünki sabiq nazirin cəzalanmaması müəyyən insanlarda xof yaradacaq".

Eldar Mahmudovun cəzalanmaması xof yaratmaqla yanaşı, onun hərəkətlərini təkrarlayıb böyük var-dövlət qazanmaq istəyində olanları da ortaya çıxara bilər. Odu ki, ölkənin hüquq-mühafizə orqanları Eldar Mahmudovun taleyi, onunla bağlı aparılan tədbirlər barədə rəsmi açıqlama vermək öhdəliyini yerinə yetirmədilər.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Azərbaycanın sərhəd ərazisində 940 kq narkotik maddə aşkarlandı

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) tərəfindən dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində sərhədboyu zonada çətənə kollarının yabanı halda bitdiyi sahə aşkar olunub.

DSX-dən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, iyunun 7-də qurumun sərhəd qoşunlarının "Şəmkir" sərhəd dəstəsinin hərbi qulluqçuları

tərəfindən Ağstafa rayonunun Sadıxlı kəndinin arxa hüdudunda "Qarayazı" dövlət meşə qoruğunda sərhəd xəttindən təqribən 3 km aralıda aşkarlanmış sahədə aqrotexniki qulluq olunmamış, hündürlüyü təqribən 120-170 sm, ümumi çəkisi 940 kq olan 4159 ədəd çətənə kolunun yabanı halda bitməsi müəyyən edilmişdir.

Qeyd olunan çətənə kolları yerli icra nümayəndəliyi, meşə təsərrüfatı, Ağstafa Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının iştirakı ilə yığılaraq akt tərtib olunub və yandırılma yolu ilə məhv edilmişdir.

DİN-in Baş Pasport, Qeydiyyat və Miqrasiya İdarəsinin sabiq rəisi, polis general-mayoru və Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısı Ərziman Əliyev "Bizim yol" qəzetinin əməkdaşı Əli Vəliyevi (Cahangiroğlu) ağır söyüşlərlə təhqir edib. Belə ki, müxbir ona telefon açaraq, bu günlərdə Göyçayda baş vermiş körpü uçması hadisəsinin baskarlarından biri kimi onun qardaşının həbs olunması məsələsinə dair açıqlama almaq istəyib. General isə dərhal ağır söyüşlər söyməyə başlayıb.

Bu hal ilk dəfə baş vermir. Bundan əvvəl də həmkarlarımız iş başında müxtəlif vəzifəli, rütbəli şəxslər tərəfindən ağır təhqirlərə məruz qalıb.

Polis general-mayoru Ərziman Əliyevin təhqir etdiyi Əli Vəliyev onu məhkəməyə verməyə hazırlaşır. O, Ə.Əliyevin üzrünü qəbul etməyəcəyini deyir: "Bu hadisədən sonra heç bir üzrxahlıq olmayıb. Ərziman Əliyev mənə zəng etməyib. Bununla bağlı vəkilim Tahir Əlirzayevlə də danışmışam. Bu istiqamətdə bütün hüquqi addımları atacağıq. Zəng edib üzr istəmə belə bu onu məsuliyyətdən azad etmir. Jurnalisti iş başında belə ağır formada təhqir etmək cinayətdir. Necə olur, jurnalisti söyürsən, sonra üzr istəyirsən? Belə şey ömründə ola bilməz. O, təqaüddə olsa belə, general-mayor rütbəsinə üzr istəmə də qəbul etməyəcəyəm. Rütbəsindən imtina edərək mənə üzr istəməlidir. Audioyazıda da dinləmişiniz, səs yazısının əvvəli də odur, sonu da. Mən ona tam etik

Müxbir onu söyən generalı məhkəməyə verir

Əflatun Amaşov: "Heç bir əndazəyə sığmayan, yaraşmaz reaksiyadır"

Əli Vəliyev

normalar daxilində müraciət edərdim ki, başqa sayt bu haq-

da xəbər yazıb, amma sizin mövqeyinizi qoymamışdı. Əslində o, sevinməli idi ki, zəng vurub, həbs edilən şəxsin həqiqətən onun qardaşı olub-olmadığını öyrənirəm. Bu, ona qarşı qarayaxma kampaniyası da ola bilərdi. O da ya "hə" deyə bilərdi, ya da "yox". Yaxud bu haqda açıqlama vermək istəmədiyini də deyə bilərdi. 10 illik jurnalist fəaliyyətimdə hələ belə təhqir eşitməmişdim. İlk dəfədir ki, belə bir şey eşidirəm və çox üzgünəm. Bir neçə

il əvvəl də ona zəng etmişdim. Bir nəfər xarici vətəndaş vardı, onun pasport məsələsi ilə bağlı. Pasportunda səhvə yol vermişdilər. O zamanlar da çox kobud rəftar eləmişdi".

Məsələyə Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov da reaksiya verir. Ə. Amaşov fikrini sosial şəbəkə vasitəsilə çatdırıb. O bildirib ki, vəzifə səlahiyyətlərini yerinə yetirən jurnalistin təhqirə, aşağılayıcı rəftara məruz qalması yolverilməzdir: "Buna görə də "Bi-

listlər də öz işlərinin öhdəsindən tam peşəkarlıqla gəlirlər. Mövcud sahədə kifayət qədər problemlər var. Ancaq "Bizim yol" qəzeti əməkdaşının üzleşdiyi durum fərqli müstəvidə dəyərləndiriləcək, hansısa səbəb axtarılacaq məsələ deyil. Ortada jurnalistin ünvanladığı konkret sual və qarşı tərəfin heç bir əndazəyə sığmayan, yaraşmaz reaksiyası var".

Mətbuat Şurasının sədri hesab edir ki, yüksək dövlət

vəzifələri daşımış şəxsin işlətdiyi nalayiq söz bütövlükdə cəmiyyət üçün sarsıtdır: "Düşünürəm ki, Ərziman Əliyev də məsələnin fərqiində olmalı, nəticə çıxarmalıdır".

Maraqlıdır, təhqirə qarşılaşan jurnalist necə reaksiya verməlidir?

Media eksperti Arif Əliyevin sözlərinə görə, jurnalist iş başında olduğunu unutmalı, istənilən halda adekvat cavab verməlidir: "Jurnalistin etik kodeksində belə hal konkret olaraq nəzərdə tutulmur. Çünki etik prinsiplər fundamental prinsiplərdir. Bu anda jurnalist nə istəsəniz edə

bilər, birçə qarşılıqlı kobudluq edə bilməz. Bu cür təhqir formasına görə qanun çərçivəsində cavab verməlidir. Kobudluğa kobudluqla cavab vermək çıxış yolu deyil. Jurnalist də kobud cavab verərsə, həm ictimai qınağa məruz qalacaq, həm də öz hüququnu qorumaq üçün digər haqlardan məhrum olacaq. Bu halda bəlkə təşəkkür etmək daha böyük söyüş olardı. İctimai qınaq yaratmaq və o şəxsin sonradan özünə baxıb utanmaq şansı vermək üçün yazılmış səs mütləq ictimaiyyətə çatdırılmalıdır. Bu cür təhqirlər hüquqi məsuliyyət yaradır. Başqalarının da belə davranışlara yol verməməsi üçün o şəxslər məhz söyüşə görə məsuliyyət daşımağa məcbur edilməlidir".

□ Ləman MUSTAFAQIZI, Musavat.com

Müxalifət partiyalarının yay planı...

Siyasi təşkilatlardan təşkilatlanmağa çalışanlar da var, istirahətə hazırlaşanlar da...

Son prezident seçkilərində iştirakdan imtina edən, bu və ya digər səbəbdən iştirak etməyən, habelə seçkilərə qatılmış müxalifət partiyalarının seçkidən sonra fəaliyyəti, ümumiyyətlə, nəzərə çarpmır. Müxalif partiya funksionerləri əsasən sosial şəbəkələrdə müxtəlif hadisələrə rəy yazmaq və ya digər bu kimi açıqlamalar yaymaqla məşğuldurlar.

Bəs müxalifətin yay planı nədən ibarətdir?

Ağ Partiyasının lideri Tural Abbaslı bildirib ki, partiya olaraq əsas işləri təşkilatlanmadır: "Hazırda Azərbaycanda seçki olmadığı və yay fəslə gəldiyi üçün siyasi proseslərdə passivlik var. Ümumiyyətlə, yay fəslində siyasi proseslər daha da passivləşir. Odur ki, əsas diqqətimizi təşkilatlanmaya vermişik. Partiyani cəmiyyətə təqdim etmək üçün yeni piar metodları üzərində işləyib, müzakirələr aparırıq. Partiya funksionerlərinin cəmiyyətə tanınması istiqamətində bəzi işlər görməyə çalışırıq. Hər həftə partiyanın idarə heyətinin də iclasları keçirilir. Çalışacağıq ki, yay fəslində təşkilati məsələləri

daha da gücləndirək. Təbii ki, burada yeni üzvlərin cəlbə, ideologiyanın təbliğatı məsələsi də var. Digər partiyalarla mütəfiqlik qururuq. Demək olar ki, bütün partiyalarla normal qaydada münasibətlərimiz var".

"Yeni Müsavat"a danışan Ümid Partiyasının sədr müavini Tamilla Qulami bildirib ki, bu yay demək olar ki, planlarında istirahət yoxdur: "Bildiyiniz kimi, bu yaxınlarda partiyamız qurultayını keçirəcək. Bütün rayon təşkilatlarımız hazırda partiya nizamnaməsinə uyğun olaraq, konfranslar keçirir, təşkilatların rəhbər strukturlarına və qurultaya nümayəndələrin seçimi gedir. Qurultaydan öncə isə Azərbaycan Xalq Cümhu-

riyyəti dövründə Milli Ordunun yarandığı 26 iyun günü - Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Gününə həsr olunmuş tədbirimiz baş tutacaq. Təşkilatlanmamız da hər zamankı kimi öz axarında davam edir".

Yeni yaranan Real Partiyasının İdarə Heyətinin üzvü Natiq Cəfəri söyləyib ki, onlar da ümumi işlərini davam edirlər:

"Yay fəslində kifayət qədər durğunluq olur. Həm ha-

va şəraiti, həm də insanların tətillərini keçirmələri ilə əlaqədar siyasətdə süstlük yaranır. Çox güman ki, bu, bizim fəaliyyətimizdə də hiss olunacaq. Ancaq ən azından avqust ayına qədər bir çox tədbirlərimizi davam etdirəcəyik. Buraya regionlara səfərlər, müxtəlif müzakirələrin keçirilməsi daxildir. Avqustun əvvəlində 25-nə qədər ola bilər ki, yuxarıda qeyd etdiyim səbəblərdən dolayı fə-

aliyyətimizdə durğunluq yaşansın. İyul ayının sonuna qədər Bakıda müxtəlif şənbə müzakirələrimiz və tədbirlərimiz olacaq".

ADP sədrinin müavini Həsət Rüstəmov söyləyib ki, partiyalarının fəaliyyətində xüsusi yenilik yoxdur: "Hazırda cari işlərlə məşğuluq. Yay planında bizdə hər zaman seçki ili olmayan erəfələrdə avqust ayında tətillər olur. Ona görə də bu ilin avqust ayında mərkəzi qərar-gah tətillə gedəcək".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Samir Əsədli "Yeni Müsavat"a bildirib ki, hazırda noyabr ayında keçiriləcək olan tədbirə hazırlaşır: "Noyabr ayının 27-də Beynəlxalq Qarabağ Forumu keçirəcəyik. Partiya olaraq ona hazırlaşırıq. İşlərimizi bu istiqamətdə qurmuşuq. Forumda dövlət olunacaq şəxslərin siyahısını hazırlayırıq. Həm xaricdən, həm də daxildən foruma dəvət ediləcək siyasi partiyalar, QHT sədriləri və digər şəxslərin iştirakı ilə Beynəlxalq Qarabağ Forumu baş tutacaq. Bundan əlavə, partiyanın Mərkəzi İcra Aparatı da iş planına əsasən fəaliyyətdədir. Həmçinin ra-

yon təşkilatlarının hesabat seçki yığıncaqları keçirilir".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu da söyləyib ki, Azərbaycan Xalq Hərəkatının lideri, eks-prezident Əbülfəz Elçibəyin yubileyi ilə bağlı tədbirlər keçirəcəklər: "Partiyamız nizamnaməyə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirir. Həm yerlərdə, həm də mərkəzlərdə şöbə üzvləri ilə əlaqələr saxlanılır. Bu il Cümhuriyyətin 100 illiyi, Əbülfəz Elçibəyin 80 illik yubileyidir. Yeni bir çox tədbirlərimiz var ki, bu tədbirlərlə bağlı rayon şöbələrinə partiya olaraq müvafiq tapşırıqlar vermişik. Bu ayın 17-də partiyanın növbəti Ali Məclisinin sessiyası çağırılıb. Ali Məclisin sessiyasında ictimai siyasi vəziyyətdən tutmuş, digər partiya həyatına aid olan məsələləri müzakirə edəcəyik. Eyni zamanda iyunun 24-də Əbülfəz Elçibəyin doğum günü ilə bağlı tədbirlər var ki, bunun üçün rayon şöbə üzvlərinin aktivliyi tələb olunur. Eyni zamanda partiya özünün 4-cü qurultayına hazırlaşır. Rayon şöbələri özlərini hesabat seçki konfranslarını edib, qurultaya hazırlıq işlərini davam edirlər".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Paytaxt Bakının bir çox sıxlıq olan yerlərində, o cümlədən nəqliyyat qovşaqlarında, hava limanlarında, məşğul küçələrin kəsişmələrində, binaların qarşısında, hətta metropoliten ərazisində taksofonlara rast gəlirik. Məlum olduğu kimi, taksofon pul, jeton, telefon və ya kredit kartı ilə istifadə edilən ümumi telefon növüdür. Bu gün böyük əksəriyyət əsasən mobil telefonlardan istifadə etsə də, taksofon telefonla ünsiyyət saxlayanlar da az deyil.

Bakı taksofonları-onlardan hələ də kimlər istifadə edir?

İstifadə edənlər deyir ki, bu rabitə növündən istifadə daha sərfəlidir

Xatırladaq ki, Bakıda ilk taksofonların quraşdırılması 1935-ci illərə təsadüf edir. Həmin illərdə çoxlu sayda telefon stansiyaları tikilsə də telefona olan tələbat ödənilmədiyindən təxminən 20 ədəd taksofon quraşdırılıb. Daha sonra bu günümüzdə qədər onların sayı getdikcə artmağa, yeniləri əvəz etməyə başlayıb.

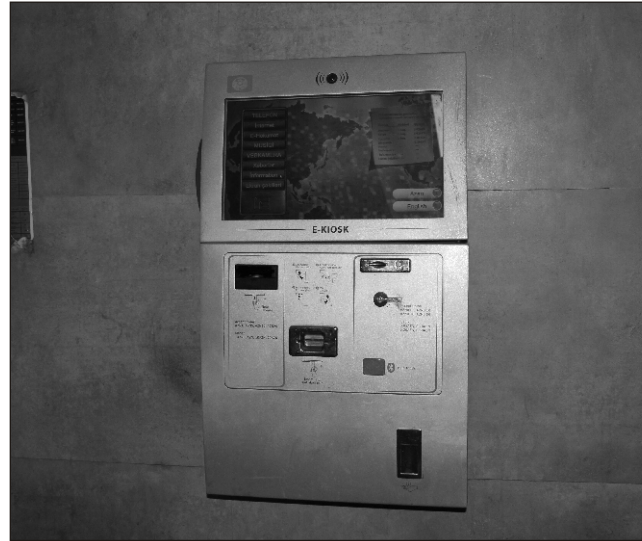
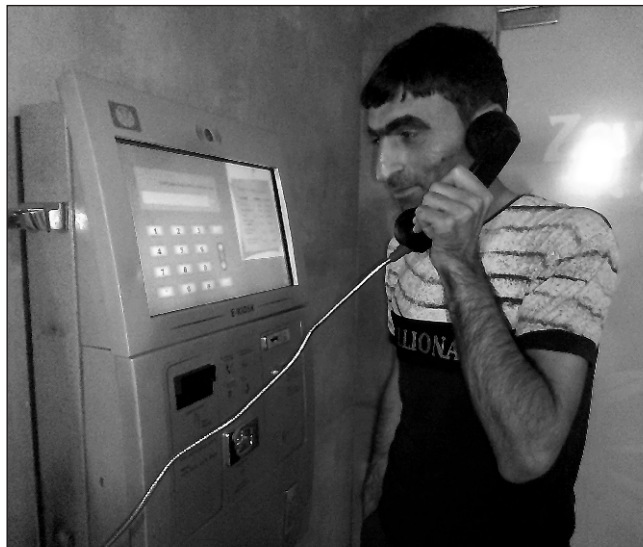
2012-ci ildən başlayaraq metropolitenə taksofonlar quraşdırılmağa başlandı. Həmin ilin iyun ayında Çindən 80 ədəd yeni taksofon Bakıya gətirildi. Artıq yeni taksofonlar təkcə metropolitenə deyil, Bakının müxtəlif ərazilərində, o cümlədən kəndlərində də quraşdırılıb.

Yeni taksofonlar quraşdırılarkən qiymətlərdə də yenilik edilib. Belə ki, əgər əvvəllər mobil telefonlara edilən zənglərin 1 dəqiqəsinin qiyməti 18 qəpik təşkil edirdisə, indi bu dəyər 10 qəpikdir. Yeni taksofonlar günün standartlarına çox uyğundur, yəni onun vasitəsilə internetə qoşulmaq, həmçinin "bluetooth" vasitəsilə mobil telefona foto və ya musiqi yükləmək də olur. Lakin bir çoxları hələ ki bu xidmətlərdən xəbərsizdir.

Bəs bu gün kimlər taksofondan istifadə edir? Paytaxt sakinləri taksofonların yeni xidmətlərindən xəbərdarlarmı?

Suallarımıza cavab tapmaq üçün "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı kimi kiçik araşdırma aparmaq qərarına gəldik. Bunun üçün metropolitenə və digər ərazilərdə quraşdırılan taksofonlara baş çəkdik. İlk öncə onu qeyd edək ki, yeni taksofonların əksəriyyətinin yanında köhnə taksofonlar hələ də fəaliyyət göstərir, baxmayaraq ki, heç bir işə yaramır. Hətta onlara atılan jeton və qəpiyi də geri qaytarmaq mümkün deyil. Reportaj hazırlayarkən bir neçə sakinin xidmətindən istifadə edə bilmədiyini köhnə taksofondan qəpiyini geri qaytarmağa çalışdığını, lakin buna nail ola bilmədiyini şəxsən şahid olduq. Yeni taksofonlarda isə bütün xidmətlər çox sadədir, bu xidmətlərdən istifadə edilməyəndə avtomatik olaraq qəpik geri qaydır.

Metronun "Neftçilər" stansiyası ərazisində yerlə-

bilər. Doğrudur, infeksiyaların birbaşa bu yolla başqasına keçməsi hələ ki sübut olunmayıb, yeni birmənalı qəbul olunmayıb. Amma istənilən halda bu təhlükə qalır.

Hal hazırda vərəmin tolerant forması çox yayılıb və adambaşına bu xəstəliyin düşmə sayı çoxdur. Belə xəstələr telefondan istifadə etdikdə telefonun səsgücləndirici yerində mikroblar qala, başqasına keçə bilər. Bu baxımdan da dezinfeksiyanın hansısa qayda ilə həyata keçirilməsi məqsədəuyğundur".

Professor onu da qeyd edib ki, taksofondan istifadə edən şəxslərin özü gigiyenik qaydalara əməl etməlidir:

"Əhalinin özü də bu məsələdə maariflənməlidir. Yeni imkan daxilində çalışmaq lazımdır ki, telefonlardan istifadə edən zaman maskalardan istifadə edilsin, telefonla danışarkən dəstəyi ağıza birbaşa tutmaq lazımdır. Ümumiyyətlə,ictimai yerlərdə olarkən əlləri tez-tez yumalı, gigiyenik qaydalara əməl etmək lazımdır".

Xalidə GƏRAY, Fotolar müəllifin və Elçin Əkbərovundur, Musavat.com

şən taksofondan istifadə edən şəhər sakini Elvinin dedikləri:

"Təxminən 3 ildir ki, taksofon telefondan istifadə edirəm. Bəzən olur ki, mobil telefonumda kontur olmur, tələsdiyim zaman köməyimə taksofon gəlir. Ən çox 10 dəqiqə danışırım. Çox sərfəlidir, əks halda, istifadə etməzdim". Elvin taksofonun internet xidmətlərindən də istifadə etdiyini, hətta onun vasitəsilə telefonuna mahnılar da köçürə bildiyini də vurğuladı.

Səbuhi adlı sakin isə bizə açıqlamasında qeyd etdi ki, işləri ilə bağlı mobil telefondan istifadə edə bilmədiyini üçün əsasən taksofon telefonlarla ünsiyyət saxlayır: "Burada qiymət də sərfəlidir, 1 dəqiqə 10 qəpikdir. Ümumiyyətlə, müxtəlif yerlərdə taksofonların olması çox yaxşı halıdır. İnsanlar telefonla bağlı hər hansı çətinlik yaşayanda köməyinə taksofon gəlir. İnsanları çətinliyə düşəndə. İşim düşəndə istifadə edirəm. Hələ ki internetdən istifadə edə bilməmişəm".

Şəhər mərkəzlərində də

olan taksofonlardan kifayət qədər istifadə olunduğunu müşahidə etdik. Metronun "Nərimanov" stansiyasının yaxınlığında yerləşən taksofondan istifadə edən əsgər Əliyevlə də söhbətləşdik. Onun sözlərinə görə həftədə bir-iki dəfə taksofon vasitəsi ilə rayonda yaşayan ailəsi ilə əlaqə saxlayır: "Telefondan istifadə etmək imkanım yoxdur. Buna görə də vaxtaşırı taksofon xidmətindən istifadə edirəm. Tələbə iken də müəyyən vaxta qədər taksofondan istifadə etmişəm. Həmin vaxt daha çox jetonlardan və telefon kartları vasitəsilə ünsiyyət qura bildim. İndi isə xidmət bir qədər asanlaşdırılıb. İllər öncə qiymətlər də sərfəli deyildi. Bir neçə dəqiqə danışmağımız üçün təxminən 1 manatdan çox pul ödəməli olurduqsa, indi çox sərfəli şərtlərlə danışa bilirik.

Bir neçə əsgər yoldaşım da paytaxtdakı taksofonlardan istifadə edir. Arzu edərdik ki, bu cür taksofonlar regionlarda da quraşdırılsın".

Qeyd edək ki, artıq bir çox ölkələrdə, o cümlədən Rusi-

yada taksofonlardan istifadə ya tamamilə dayandırılıb, ya da azalıb. Lakin ABŞ və bir sıra Avropa ölkələrində taksofondan aktiv şəkildə istifadə edilir. Hətta İsveçrədə iki cür siqaret çəkənlər və siqaret çəkməyənlər üçün taksofonlar mövcuddur. Ölkəmizdə isə hələ ki bu cür kabinələr yoxdur.

Lakin bəzi mütəxəssislər taksofonların xəstəlik mənbəyi kimi təhlükəli de ola biləcəyini ehtimal edir. Qeyd olunur ki, dünyanın bir çox ölkələrində taksofonlar dezinfeksiya olunur. Ölkəmizdə isə hələlik bu məsələ həll olunmamış qalır. Nəticədə dezinfeksiya olunmayan taksofonlardan istifadə edən insanlar təhlükəli xəstəliklərə yoluxa bilər.

Məsələ ilə bağlı tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullu "Yeni Müsavat"a danışdı: "Taksofonlarda viruslar xeyli artıb. Daha çox təmas vasitəsilə yoluxa bilən xəstəliklər insanlar üçün təhlükəlidir. Yoluxucu xəstəliyə tutulan xəstə, xüsusən də onda vərəm varsa, bu zaman virus hava-damcı yolu ilə sağlam adama keçə

Qaradağda ağır qəza: 3 nəfər öldü

• yunun 12-də Bakı şəhərinin Qaradağ rayonu ərazisində dəhşətli yol qəzası baş verib. Lent.az xəbər verir ki, həmin gün saat 06:10-da Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsi ilə Sahil qəsəbəsini birləşdirən yolun 5-ci kilometrliyində "Vaz 2106" markalı, 90 FO 643 dövlət qeydiyyat nişanlı minik avtomobili ilə 50 DF 025 nömrəli "KamAZ" toqquşub. Dəhşətli qəzada 1967-ci il təvəllüdü Şahmuradov Rahid İmadəddin oğlu ilə yanaşı, sərnişinləri, 1987-ci il təvəllüdü İsmayilova Gülnaz Sabir qızı və onun oğlu, 2014-cü ildə anadan olmuş İsmayilov Mustafa Saleh oğlu hadisə yerində vəfat edib.

Elan

Bakı şəhəri Yasamal rayon sakini Bədəlova Rəhimə Abdülhüseyn qızının adına olan evin sənədi (çıxarış) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Papaq altından çıxan oğlanlar-

Panamamanın qrupu

Bu qrupda lider Belçika ola bilər, amma sürprizlərə də hazır olaq...

Rusiyada başlayacaq futbol üzrə XXI mundialdakı daha bir qrupla tanış olaq.

G qrupu

1. Belçika
2. Panama
3. Tunis
4. İngiltərə

Son Avropa çempionatında ən ümidverən komanda kimi yadda qalan Belçika millisi dünya çempionatlarında 13-cü dəfədir ki, güclərini sinayacaq. 1982-ci il İspaniya mundialından üzü bəri dünya birinciliyində ardıcıl olaraq iştirak edən Belçika millisi yalnız bir dəfə- 1986-cı ildə dördüncü yeri tutub.

Braziliya mundialında Belçika qrupunda 9 xal toplaya bilmişdi. Əlcəzair, Rusiya və Koreya yığması ilə bir qrupda mübarizə aparan belçikalılar pley-off mərhələsində ABŞ-ı yalnız əlavə olunmuş vaxtda udu bildi. 1/4 mərhələsində isə 8-ci dəqiqədə Argentina millisindən qol "yeyən" belçikalılar oyunun taleyini dəyişə bilmədilər.

Seçmə mərhələdə Belçika millisi Yunanıstan, Bosniya, Estoniya, Kipr və Cəbəllütərikə bir qrupda mübarizə aparıb. "Qırımızı ilbizlər" qrup mərhələsində 9 oyunda meydanlardan qalib ayrıldılar. Yalnız öz meydanlarında yunanlarla oyunda heç-heçə etdilər. Rəqib qapılardan 43 top keçirən Belçika cəmi 6 top buraxdı. Nəticədə 30 mümkün xaldan 28-ini aktivlərinə yazdırdılar.

Roberto Martinez 2016-cı ilin avqustunda Mark Vil-motsdan boşalan baş məşqçi postuna təyinat alıb. Belçika millisi çempionat ərəfəsi keçirdiyi yoldaşlıq görüşlərinin yalnız birində heç-heçə edib, qalan 3 oyunda rəqiblərinə qalib gəlib.

Belçikanın yer aldığı qrupda növbəti mərhələyə xüsusi çətinlik olmadan keçəcəyi proqnozlaşdırılır.

Rusiyada meydana çıxacaq heyət belədir:

Qapıçılar: Koen Kastels ("Volsburq", Almaniya), Tibo Kurtua ("Çelsi", İngiltərə), Simon Minyole ("Liverpul", İngiltərə);

Müdafiəçilər: Tobi Alderveyreld, Yan Vertongen (hər ikisi "Tottenhem", İngiltərə), Dedrik Boyata ("Seltik", Şotlandiya), Vensan Kompani ("Mançester Siti", İngiltərə), Tomas Mönje (PSJ, Fransa), Tomas Verma-len ("Barselona", İspaniya);

Yarımmüdafiəçilər: Naser Çadli ("Vest Bromviç", İngiltərə), Kevin De Bröyne ("Mançester Siti", İngiltərə), Musa Dembele ("Tottenhem", İngiltərə), Leander Dendonker ("Anderlext"),

Maruan Fellaini ("Mançester Yunayted", İngiltərə), Adnan Yanuzay ("Real Sosyedad", İspaniya), Yuri Tilemans ("Monako", Fransa), Aksel Vitsel ("Tiançjin Quanyan", Çin);

Hücumçular: Mişi Batşuay ("Borussiya", Dortmund, Almaniya), Yannik Karrassko ("Dalian Yifanq", Çin), Eden Azar ("Çelsi", İngiltərə), Torqan Azar ("Borussiya", Mönhenqladbaş, Almaniya), Romelu Lukaku ("Mançester Yunayted", İngiltərə), Dris Mertens ("Napoli", İtaliya).

Panama mundiala ilk dəfə gəlir, amma...

Panama ilk dəfədir ki, mundialda iştirak edəcək. Bu tarixi uğuru ölkədə yüksək səviyyədə qeyd ediblər. Prezident ölkədə bir günlük bayram elan edib. Panama KONKAKAF zonasından 4-cü vəsiqəni əldə etmiş komandadır. 2014-cü il dünya çempionatına da vəsiqə qazanmağa yaxın idilər, amma pley-offda ABŞ millisini onları qapısına 2 cavabsız top vuraraq Braziliya arzuladığını gözlərində qoydu.

2018-də isə bu ekzotik ölkənin komandası mundial arzusunu gerçəkləşdirdi. Kifayət qədər mürəkkəb olan bu zonada 4-cü vəsiqə uğrunda qızğın mübarizə getdi. ABŞ-ın mundiala getmək

şansı daha çox idi, amma Trinidadu və Tobaqoya gözlənilməz məğlubiyyət vəziyyəti dəyişdi. Panama Kosta-Rika ilə oyunun son dəqiqəsində vurduğu qolla

hesabı bərabərləşdirdi və Rusiyaya vəsiqə qazandı. Bu səbəbdən də bu qrupu panamallılarla tanıtmaq yaxşıdır... 2014-cü ilin fevralından milli

komandaya Ernan Dario Qomes rəhbərlik edir. Qomes uğurlu məşqçi sayılır. Belə ki, o, 1998-ci ildə Kolumbiya millisinin, 2002-ci ildə isə Ekvadorun adına mundial tarixinə yazdıra bilib.

Milli komandanın heyəti belədir:

Qapıçılar: Xose Kalderon ("Çorrilyo"), Hayme Penedo ("Dinamo", Rumıniya), Aleks Rodriges ("San-Fransisko", ABŞ)

Müdafiəçilər: Felipe Baloy ("Munisipal", Qvatemala), Harold Kamminqs ("San-Xose", ABŞ), Erik Davis ("Dunayska Streda", Slovakiya), Fidel Eskobar, Mixael Murilyo (hər ikisi "Nyu-York Red Bullz", ABŞ), Adolfo Maçado ("Hyuston", ABŞ), Luis Ovalle ("Olimpiya", Honduras), Roman Torres ("Sietl", ABŞ)

Yarımmüdafiəçilər: Edqar Barsenas ("Tapaçula", Meksika), Armando Kuper ("Unversidad de Çili"), Anibal Qodoy ("San-Xose", ABŞ), Qabriel Qomes ("Bukaramanqa", Kolumbiya), Valentin Pimentel ("Plasa Amador"), Alberto Kintero ("Unversitario", Peru), Xose Lus Rodriges ("Gent", Belçika)

Hücumçular: Abdiel Arroyo ("Alahuelense", Kosta-Rika), İsmael Dias ("Deportivo", İspaniya), Blas Peres ("Munisipal", Qvatemala), Luis Texada ("Sport Boyz", Peru), Qabriel Torres ("Huaçipato", Çili)

Tunis 12 il sonra mundiala qayıtdı

Afrika təmsilçisi Tunis milli komandası 5-ci dəfədir mundialda iştirak edəcək. Sonuncu dəfə onlar 2006-cı ildə dünya birinciliyinə qatıla bilmişdilər. Qrupdakı ilk oyunda Səudiyyə Ərəbistanı ilə qarşılaşan Tunis yığması heç-heçə etdi (2:2). İspaniya ilə qarşılaşmada isə Tunis 3:1 hesabı ilə məğlub oldu. Qrupdakı son oyunda Ukrayna ilə qarşılaşan afrikalılar Andrey Şevçen-

konun vurduğu yeganə qolla məyus oldular. Tunis beləcə mundialı terk etdi.

Tunis seçmə mərhələdə A qrupunda mübarizə aparırdı. Bu komanda 6 oyuna 14 xal topla-maqla qrupdakı digər rəqibləri Konqo (13 xal), Liviya (4) və Qvineyanı (3) qabaqlamaqla mundiala vəsiqəni təmin edib.

Nabil Maalul 2017-ci ilin aprel ayında yığmaya baş məşqçi təyinatı olub. Maalulun rəhbərliyi altında Tunis hələ məğlubiyyət acısı dadmayıb.

Heyət belədir:

Qapıçılar: Ayman Matluti ("Əl-Batin", Səudiyyə Ərəbistanı), Faruk Ben-Mustafa ("Əl-Şəbab", Səudiyyə Ərəbistanı), Mue Assen ("Şatoru", Fransa)

Müdafiəçilər: Həmdi Naqşes ("Zamalek", Misir), Dilan Bronn ("Gent", Belçika), Rami Bedui ("Etual dü Sahel"), Yoan Benaluan ("Lester Siti", İngiltərə), Siam Ben-Yussef ("Kasım-paşa", Türkiyə), Yassin Meria ("Sfaksyen"), Ussama Haddadi ("Dijon", Fransa), Ali Maalul ("Əl-Əhli", Misir)

Yarımmüdafiəçilər: Elyo Skiri ("Monpelye", Fransa), Məhəmməd Ben-Amor ("Əl-Əhli", Səudiyyə Ərəbistanı), Qilan Şalali ("Esperans"), Fercani Sassi ("Əl-Nəsr", Səudiyyə Ərəbistanı), Əhməd Xəlil ("Klub Afriken"), Saif-Ədin Haui ("Trua", Fransa)

Hücumçular: Fəxrəddin Ben-Yussef ("Əl-İttifaq", Səudiyyə Ərəbistanı), Vəhbi Xəzri ("Renn", Fransa), Anis Badri ("Esperans"), Bassem Srarfi ("Nitsa", Fransa), Nais Slihi ("Dijon", Fransa), Saber Xelifa ("Klub Afriken")

1966-cı ildən kuboka həsrət İngiltərə

Bu qrupda yer alan İngiltərənin dünya çempionu olduğunu kim xatırlayır? 1966-cı ildəki qələbəni bəlkə ingilislər özləri də artıq unutmağa başlayıblar. 15-ci dəfədir dünya çempionatlarında iştirakçı olan İngiltərə sanki qarşıya tuş gəlib. Çox vaxt qrup mərhələsini keçsələr də, İngiltərə xoşbəxt sonluğu getirə bilmir. Ya bəxt üzünə gülmür, ya da...

Son dünya çempionatında İngiltərə İtaliya və Uruqvaya məğlub oldu, Kosta-Rika ilə heç-heçə edərək qrupdan erkən evə döndü.

İngilislər seçmə mərhələdə Şotlandiya, Slovakiya, Sloveniya, Litva və Malta ilə bir qrupda yer alırdı. İngilislər 8 oyunda qalibiyyəti bayram etdilər. Yalnız Şotlandiya və Sloveniya ilə oyunda heç-heçə etdilər. Qrup mərhələsində komanda məhsuldar oldu. Rəqib qapısından 18 top buraxan ingilislər yalnız 3 dəfə qapılarda top gördülər. Birinci yeri asanlıqla tutan komanda Rusiyaya vəsiqəni təmin etdi.

2016-cı ilin sentyabrından yığmaya Qaret Sautqeyt rəhbərlik edir. O, 2013-2016-cı illərdə İngiltərənin 21 yaşadək futbolçulardan ibarət millisini çalışdırıb.

İngilislərin heyəti belədir:

Qapıçılar: Cek Battlend ("Stok Siti"), Cordan Pikford ("Everton"), Nik Pop ("Bernli");

Müdafiəçilər: Trent Aleksandr-Arnold ("Liverpul"), Qari Kehill ("Çelsi"), Kayl Uolker, Con Stounz (hər ikisi "Mançester Siti"), Herri Maquayr ("Lester"), Kiran Trippye, Denni Rouz (hər ikisi "Tottenhem"), Fil Cons, Eşli Yanq (hər ikisi "Mançester Yunayted");

Yarımmüdafiəçilər: Erik Dayer, Delle Alli (hər ikisi "Tottenhem"), Cessi Linqard ("Mançester Yunayted"), Cordan Henderson ("Liverpul"), Fabian Delf ("Mançester Siti"), Ruben Loftus-Çik ("Çelsi");

Hücumçular: Ceymi Vardi ("Lester"), Markus Reşford ("Mançester Yunayted"), Rahim Sterliq ("Mançester Siti"), Denni Uelbek ("Arsenal"), Harri Keyn ("Tottenhem").

□ Nazim SABİROĞLU, "Yeni Məsəvat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 128 (7017) 13 iyun 2018

Kişilərin kompüter oyunlarına niyə meyl etdiyi ortaya çıxdı

ABŞ-ın Stenford Universitetinin alimləri funksional maqnit rezonans tomoqrafiyasının köməkliyi ilə kişilərin kompüter oyunlarına maraq göstərmələrinin səbəbini ayırd etmək qərarına gəliblər. Onlar bu nəticəyə gəliblər ki, kişilər qadınlara nisbətən kompüter oyunlarına 2-3 dəfə daha artıq aludə olurlar. Oyun zamanı qadınlardan fərqli olaraq kişilər daha çox ərazi qazanmağa müvəffəq olurlar. Belə ki, kişilər hansı kürəciklərin ilk növbədə vurulmasını müəyyənləşdirib onları zərərləşdiriblər. Məlum olub ki, oyun zamanı hər iki cinsdən olan oyunçuların beyinlərində həzz alma refleksinə cavab verən mezo-kortikolimbik sahə aktivləşməyə başlayıb. Lakin qadınlardan fərqli olaraq kişilərdə bu sahə daha aktiv olub. Alimlərin fikrincə, ərazi zəbt etmək kişilər daha çox həzz alırlar. Alanın sözlərinə görə, tarixi faktlar da bu nəzəriyyənin həqiqiliyini sübut edir. Məhz bu xüsusiyyətə görə kişilər ərazi zəbt etmək imkanı verən oyunlara daha bağlı olurlar. Bundan əlavə, kişilər oyunun daha çox davam etməsində də maraqlı olurlar. Bu səbəbdən də kişilər aqressiya və işğalçılıq motivləri olan oyunlara daha çox maraq göstərirlər.

Səsvermə keçirildi, qadınlar çimərlikdə üstsüz gəzə biləcəklər

İspaniyanın 8 min nəfərlik əhalisi olan Katalan L'Ametlla del Valles qəsəbəsində bələdiyyənin düzənlədiyi referendumda 16 yaşından böyük 379 qadın səs verib. Bu insanların yüzdə 61 faizi qadınlara çimərlikdə üstsüz günəşlənməsi ilə bağlı qadağanın aradan qaldırılmasına səs verib. Respondentlərin 31 faizi isə qadağanın davamını istəyib.

Referendumu gündəmə gətirən hadisə isə keçən yay yaşanıb. Bir xilasedicinin şikayəti əsasında üstsüz hovuzda girən iki qadın polis tərəfindən çimərlik paltarlarını geyinəməyə məcbur edilmişdi.

Bu hadisə qəsəbədə etiraz aksiyası keçirmişdi. Təxminən 3/2-lik bir faizlə qadağanı aradan götürən referendum nəticəsinin bağlayıcı olduğu deyilir.

180 milyon dollar mükafat udan qadın tədbirə maska ilə gəldi

Yamaykada 180 milyon Yamayka dolları məbləğində mükafat udan qadın mətbuat konfransına maska ilə qatılıb. Bu barədə "Jamaica Observer" nəşri xəbər verib. Bu üsulla o, öz anonimliyini qorumağa çalışıb. Lotoreyanı təşkil edən "Supreme Ventures" kampaniyası açıqlama verib ki, maskanı internetdə səsvermə nəticəsində seçiblər. Nəticədə göz vuran maska qalib seçilib. "Supermilyoner olanda insanda belə üz ifadəsi yaranır". Bunun da şirkətin təmsilçisi bildirib.

rək etiraz aksiyası keçirmişdi. Təxminən 3/2-lik bir faizlə qadağanı aradan götürən referendum nəticəsinin bağlayıcı olduğu deyilir.

Qadın Yamaykadakı Sent-Ceyms bölgəsində yaşayır və onun övladı yoxdur. O, iddia edir ki, altı ay öncədən lotereya biletləri almağa başlayıb. Dedi-yinə görə, gec-tez böyük uduş qazanacağı ilə bağlı heç bir şübhəsi yox idi. Çünki bu pullarla borcunu ödəməyi planlaşdırırdı. Bu qədər böyük məbləğdə pul udmasına baxmayaraq, qadın işdən çıxmağı düşünmür. O, pullarının bir qismini Qarib adalarına kruizə sərf etmək istəyir. Qayıdandan sonra isə əvvəlki iş yerində çalışmağa davam etməyi düşünür. Qalan pullarını isə qadın sərfəli bir şəkildə sərmayəyə çevirmək istəyir.

Yanvar ayında xəbər verildi ki, lotoreyada bir milyon dollar udan amerikalı bu olaydan üç həftə sonra xərçəngdən dünyasını dəyişib. O, xəstəliyi barədə heç nə bilmirmiş.

QOÇ - Uğurlarınıza təkən verildiyindən global problemləriniz arxada qalmaqdadır. Lakin rəqiblərlə münasibətdə ehtiyatı əldən buraxmamalısınız. Vəzifəli adamlardan uzaq olun.

BUĞA - Dünənki xoş ovqatınız bu gün də davam edəcək. Hansısa gərginlik və ya münaqişəni ağılınıza gətirməyin. Ailə üzvlərinizə qarşı mülayim olun. Sevdiniz adamları dəyərləndirin.

ƏKİZLƏR - Maraqlı adamlarla görüşəcəyinizi bəyan edən ulduzlar gələcək perspektivləriniz üçün bunun böyük səmərə verəcəyini deyir. Başqa maraqlı olaylarla da qarşılaşacağınız istisna olunmur.

XƏRÇƏNG - Qarşınızda çoxsaylı vəzifələr dursa da, orqanizminizdə passivlik yaranması işləri ləngidə bilər. Bu səbəbdən ilk növbədə səhhətinizi qorumasınız ki, hər şeyə yetişə bilərsiniz.

ŞİR - Astroloji göstəricilər xoş bir təqvim yaşayacağınızı bildirir. Xüsusən də saat 14-dən sonra bir neçə sürprizlə rastlaşma ehtimalınız var. Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün canfəşanlıq göstərin.

QIZ - Yaxşı olar ki, özünüzü bütünlüklə sevgiyə həsr edəsiniz. Çünki həssaslığın himayədarı olan planetiniz (Merkuri) artıq Yerə təsir imkanlarını itirmək üzrədir. Şansınızı buraxmayın.

TƏRƏZİ - Əvvəlki günlərlə müqayisədə sağlq durumunuz qənaətbəxşdir. Bundan irəli gələrək fəaliyyətinizi aktivlik müstəvisinə yönəltmək imkanı qazanacaqsınız. İşgüzar görüşləri təxirə salmayın.

ƏQRƏB - Diqqətli olun. Sizi aldada bilərlər. Ələlxüsus da peşə-sənət fəaliyyətində, işgüzar sövdələşmələrdə ayıq-sayıqlığınızı artırmalısınız. Düşünlülməmiş riskə ehtiyac yoxdur.

OXATAN - Ulduzların düzümü kənar təsirlərə məruz qalacağınızdan xəbər verir. Ələlxüsus da saat 12-15 arası ehtiyatı əldən buraxmamalısınız. İş görüşmələrinə təşəbbüskarlığınızı əldən verməyin.

OĞLAQ - Bəxtinizdə maraqlı bir gün durur. Qarşınıza çıxan bütün şanslardan yararlanın. Şəxsi büdcənizin azlığından şikayətlənməyin. Axı hələ hər şey itirilməyib. Azacıq səbr edin.

SUTÖKƏN - Hiss olunur ki, ətrafınızda cərəyan edən hadisələr sürətli olsa da, cansız təsir bağışlayır. Amma bu, öteridir. Əgər qərarlarınızda qətiyyət göstərsəniz, narahatlıq olmayacaq.

BALIQLAR - Kənardan hansısa dəstək alacağınız inandırıcı deyil. Bu səbəbdən də yalnız öz gücünüze arxalanın. Göy qübbəsi görüş və müzakirələrə gecikməməyi tövsiyə edir. Riskdən qorxmayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadının oğurluğu youtube sayəsində üzə çıxdı

Amerikalı qadın Hannah Sabatın çox qəribə hekayəsi var. Öncə maşın oğurlayıb, ardınca isə bankdan 6 min dollar oğurlayıb. Amma gənc qadın Youtube-yə yüklədiyi video ilə polisi dolayanda dərhal yaxasını ələ verib. Halbuki o, oğurluqdan dərhal sonra gizləndiyi üçün polisler onu tapa bilmirdi. Maraqlıdır ki, gənc qadın videoda danışır. Amma kağıza yazdığı "Mən bir maşın oğurladım və bank soydum. Tam 6256 dollarım var. Bu, mənim həyatımın ən yaxşı günüdür. İndi çılğınca alışı-verişi edəcəm" cümləsi ilə soyğunu etiraf edib. Videonun yayımlanmasından qısa müddət sonra polis gənc qızı yaxalayıb. Sözügedən videolar isə dəlil olaraq onun əleyhinə istifadə olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.